

škofja Loka

dz 0

MOZAIK

2020

070.489(497.4zelezniki)

120200218,3

COBISS •

KNJŽNICA
IVANA TAVČARJA
ŠKOFJA LOKA

KNJŽNICA
IVANA TAVČARJA
ŠKOFJA LOKA

MOZAIK

GLASILO SKUPINE DOMEL

Osrednja tema:

Prodajna konferenca 2020

Podelitev Domelovin priznanj inovativnosti za leto 2019

Prva izvedba Start Young akademije

Prva pomoč—znamo pomagati?

oktober 2020 | letnik 40

3

BESEDA UREDNICE

Romana Lotrič
Glavna urednica

Vstopili smo v čas, ki ponuja čudovito paleto barv, ki jo premore le jesen, vrhove pa je že pobelil sneg, kar daje naravi še dodatno čarobnost. Vsaka jesen je drugačna, drugače inovativna. In ravno oktober smo v Domelu vzeli za mesec inovativnosti.

Predstavljamo vam dogodke, ki so se v preteklem obdobju odvijali v podjetju. Vse povezuje rdeča nit naših vrednot. Tokrat so v ospredju predvsem: Ustvarjalnost in ambicioznost, Odgovornost in gospodarnost ter Spoštovanje in sodelovanje. Prav te vrednote pomembno prispevajo k uresničevanju zastavljenih ciljev.

V začetku septembra je na Soriški planini potekala prodajna konferenca, kjer so bili predstavljeni rezultati za leto 2019 in strateški cilji za obdobje 2020 – 2025. Gostišče Lajnar se je izkazalo za odlično izbiro za organizacijo poslovnega dogodka.

Končana je selitev programa EC-ventilatorjev iz Železnikov v prenovljeno nadstropje proizvodne hale v Retečah.

S polletno zamudo smo podelili Domelova priznanja za inovativnost. Zaradi ponovne omejitve zaradi koronavirusa smo jo prvič izvedli virtualno preko orodja Microsoft Teams.

Domel je prejemnik zlatega priznanja, ki ga je podelila regionalna gospodarska zbornica za Gorenjsko za inovacijo Razvoj centralnega pogona za e-kolo.

Vsem prejemnikom priznanj iskreno čestitamo.

V nadaljevanju si lahko preberete o posebnih zahtevah za

vgrajene materiale, koliko novozaposlenih se nam je pridružil od maja do avgusta, o merjenju telesne temperature na vhodu v podjetje, o možnosti uporabe orodja Microsoft Teams.

V oktobru poteka svetovni dan oživljanja in na kratko predstavljamo postopke oživljanja. Defibrilatorji so nameščeni tudi na vseh Domelovih lokacijah. Za zdravje sta pomembni tudi zdrava prehrana in redna telesna aktivnost, ki jo lahko izkoristimo tudi preko Domelove ponudbe različnih vadb.

Zasnovan je bil prvi pilotni projekt StartYoung akademije, kjer se je nekaj študentov prijavilo na Domelov izziv. Zasnovali so dezinfektor za čevlje in podstavek za pralni stroj.

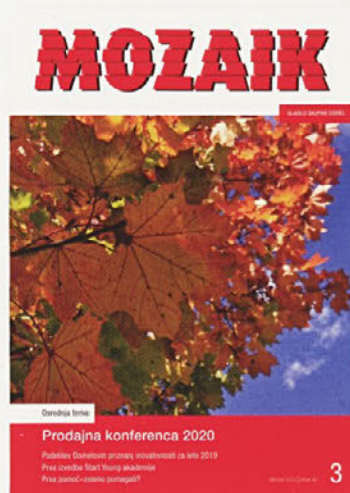
Plavalni bazen Železniki se lahko pohvali z obnovljenimi savnami, Železniki pa z novo avanturo Pobeg iz mesta Železniki.

Naši sodelavci imajo v prostem času različne aktivnosti, ena od njih je tudi Showdown – šport slepih in slabovidnih. O njem piše Marko Čenčič, pri katerem sodeluje kot sodnik.

Za konec pa še namig za kratek izlet v poključko sotesko. Želimo vam prijetno jesensko branje.

KAZALO

Beseda urednice	2
Uvodnik	3
Kratke novice	4
Prodajna konferenca 2020	6
Selitev programa ECP v Reteče	8
Podelitev Domelovih priznanj inovativnosti za leto 2019	11
Jernej Trojar - zlati nagrajenec za inovativnost 2019	15
Zlato priznanje za inovacijo Razvoj centralnega pogona za e-kolo	16
Posebne zahteve za vgrajene materiale	19
TPM	21
Novozaposleni	23
Merjenje povišane telesne temperature z IR kamero	27
Prva pomoč – znamo pomagati?	30
Zdrava prehrana	31
Microsoft Teams	35
Prva izvedba Start Young akademije	36
Počitniške kapacitete	38
Showdown	40
Windows bližnjice, ki vam bodo olajšale delo	42
Promocija zdravja	44
Javni zavod Ratitovec	46
Namig za vikend potep – Poključka soteska	48
Bilo je nekoč	51

Na naslovnici: Pisana jesen. Foto: Barbara Debeljak

Matjaž Čemažar
Direktor - CEO

Spoštovane sodelavke, spoštovani sodelavci.

Letošnja jesen nam poleg pisanih barv v gozdovih in zgodnjega snega v hribih prinaša tudi veliko izzivov v poslovanju. Na našo srečo se slabe napovedi iz pomladanskih mesecev niso uresničile in se je splošna ekonomija hitreje vrnila v stanje pred koronakrizo.

S proaktivnim delovanjem na trgu in prilagodljivostjo naše proizvodnje smo v času krize uspeli pridobiti kar nekaj novih kupcev, prav tako pa so se nekateri obstoječi kupci z naročili vrnili s Kitajske, saj so v Domelu prepoznali zanesljivega partnerja tudi v negotovih razmerah. Največji poudarek v prihodnjih tednih bo vsekakor na skrbi za zdravje in varnosti zaposlenih. COVID-19 se je nevarno približal tudi naši neposredni okolici, zato so potrebni dodatni ukrepi, da preprečimo širjenje virusa v podjetju.

V prvih devetih mesecih poslovanja nam je uspelo realizirati dobrih 100 mio EUR prihodkov iz prodaje, kar je sicer 6 % manj kot v enakem obdobju lani. Največji upad prodaje smo zabeležili v mesecu maju, slabša meseca od pričakovanih pa sta bila tudi april in junij. Že julija so se prodajne napovedi pričele hitro izboljševati, zato smo z avgustom prekinili koriščenje ukrepov vlade Republike Slovenije za pomoč gospodarstvu. V najtežjih mesecih smo s prerazporeditvami delovnega časa, čakanjem na delo in skrajšanim delovnim časom uspeli zadržati skoraj vse zaposlene in tudi s pomočjo države pozitivno poslovati na mesečnem nivoju. Že v avgustu smo nazaj zaposlili vse, ki jim v maju nismo podaljšali pogodbe za določen čas, ter pričeli z dodatnim zaposlovanjem. Stanje naročil za jesensko obdobje namreč presega naše kapacitete, zato so potrebne dodatne delovne sobote in na nekaterih programih tudi nočne izmene. Ob nihanju gospodarstva, kakršnega je povzročila koronakriza, so napovedi zelo negotove, zato je planiranje proizvodnje velik izziv. Proizvodnja na zalogo je lahko tvegana, po drugi strani pa kupci pričakujejo hitre odzive na njihova naročila, kar z zahtevnimi proizvodnimi procesi ni enostavno zagotoviti. Glede na napovedi do konca leta lahko pričakujemo, da se bomo planu prodaje za leto 2020 povsem približali,

prav tako pa z gospodarnim ravnanjem dobro skrbimo tudi za poslovni rezultat, ki bo omogočil izplačilo nagrade ob koncu leta za vse zaposlene.

Kot vsako leto tudi letos v mesecu oktobru z akcijo Mesec Inovativnosti vzpodbujamo vse zaposlene, da sodelujejo v procesu stalnih izboljšav. Zadali smo si cilj, da vsak zaposleni predlaga vsaj en predlog. Možnosti za izboljšave pri svojem delu najbolje vidi vsak sam, zato smo vsi lahko predlagatelji in vsi predlogi so dobrodošli. Ustvarjalnost ne pozna meja, potrebna sta le pogum, da predlog izboljšave zapišemo, in vztrajnost, da ga speljemo do konca. Prav tak primer je razvoj pogona za električno kolo, ki je bil nagrajen z zlatim priznanjem za inovativnost, ki ga podeljuje Gospodarska Zbornica Slovenije. Razvojni ekipi se zahvaljujem za vztrajnost pri iskanju rešitev in iskreno čestitam za zlato priznanje, hkrati pa vse zaposlene še enkrat vabim k sodelovanju v oktobrski akciji.

S podelitvijo nagrad smo v začetku tega meseca počastili vse inovatorje, ki skrbijo za našo vrednoto Ustvarjalnost in ambicioznost. Prav tako smo letos podelili nagrado za vrednoti Pripadnost ter Skrb za stranke in zaposlene, saj se je ob začetku krize nagrajenec izkazal z izjemo pripravljenostjo pomagati in bil odličen zgled tudi ostalim prostovoljcem, ki so priskočili na pomoč na vhodih v podjetje. Vsem se še enkrat iskreno zahvaljujem za pripravljenost in priporočam za naprej. Spoštovanje in sodelovanje je Domelova vrednota, ki je v najtežjih časih najbolj na preizkušnji. Ukrepi, ki jih uvajamo s ciljem zagotavljanja varnosti in zdravja zaposlenih, od nas zahtevajo odpovedovanje že doseženih standardov, zato verjamem, da je včasih težko, ampak se moramo zavedati, da gre za naše skupno dobro. Skupaj bomo zmogli, zato vnaprej hvala za razumevanje in spoštovanje vseh ukrepov.

KRATKE NOVICE

Barbara Debeljak

Barbara Debeljak

20. Izvozni fokus

Tokratni Izvozni fokus, ki je potekal v torek, 23. junija, v Orehovem gaju v Ljubljani, se je ubadal z izzivom, kako naj podjetja čim bolje organizirajo mednarodno prodajo in marketing tudi v času Covid-19, da bi dosegli še boljše uspehe na tujih trgih.

Različne trge, različne kupce in različne konkurente sta zadnje dogajanje in zaprtje gospodarskih dejavnosti različno prizadela. Pogledali smo, kako strateško izkoristiti koronakrizo, fokus pa je bil tudi na novih trgih, novih programih, potencialnih ovirah in možnostih za premagovanje le-teh.

Poleg praktičnih primerov dobre prakse je potekal tudi pogovor s poslovneži z veliko »mednarodne kilometrine«. Domel in Kolektor ETRA krizam kljubujeta že dolgo. Predsednik uprave Domel Holding d.d. **Matjaž Čemažar** in direktor prodaje Kolektor ETRA d.o.o. **Peter Novak** sta v interaktivnem pogovoru predstavila, kako smo se v obeh podjetjih odzvali v času karantene, kako danes vodimo aktivnosti s svojimi strankami in kako se pripravljamo na mesece, ki so pred nami.

Barbara Debeljak

Invalidom prijazno podjetje

Ob prejetju nagrade smo Domelovci zelo ponosni, saj gre za posebno obliko družbenega priznanja za dobro prakso na področju zaposlovanja invalidov v Republiki Sloveniji.

Zavedamo se, da je vsak posameznik močan, skupaj pa smo neustavljivi!

Barbara Debeljak

Trajnostno poročilo za leto 2019 in priročnik za novozaposlene

Pripravili smo trajnostno poročilo skupine Domel za leto 2019, ki obsega rezultate našega prizadevanja pri uresničevanju poslanstva z načeli trajnostnega razvoja.

Poročilo daje vpogled v pomembne vidike poslovnega, družbenega in okoljskega delovanja skupine Domel. Poročilo najdete na povezavi: <https://www.domel.com/sl/podjetje/druzbeno-odgovornost>.

Da se bodo novozaposleni čim lažje vključili v kolektiv Domela, smo pripravili tudi posodobitev Priročnika za novozaposlene. Priročnik najdete na Sharepoint portalu: https://domelholding.sharepoint.com/podrocja/kadri/Strani/Prirocnik_Domel_%20novozaposleni_jan_2019_final_press.pdf in na spletni strani: https://www.domel.com/resources/files/pdf/podjetje/Prirocnik_za_novozaposlene_2018.pdf.

Sejmi in virtual EXPO

Znašli smo se v času, ko so omejeni fizični stiki, ko ne moremo na obisk k poslovnim partnerjem, ko se ne moremo udeležiti dogodkov, na katerih je običajno sedela polna predavalnica ljudi.

Ta čas nas je preselil na digitalne platforme. Dogodke so zamenjali virtualni dogodki, s poslovnimi partnerji se slišimo preko številnih aplikacij, ki so na voljo na trgu. Sejmi so v letu 2020 odpadali kot po tekočem traku. A za nas so ti še kako pomembni. Zato smo se bili primorani trenutni situaciji prilagoditi. V poslovnih enoti LS smo se odločili za virtualno predstavitev našega programa na virtualnem sejmu MedicalExpo (sejem medicinskih naprav in pripomočkov). Čeprav so virtualni sejmi na globalnem trgu prisotni že dolgo, se je šele sedaj pokazalo, da so lahko odlična alternativa. Njihova ključna prednost je, da niso geografsko omejeni in do njih lahko dostopamo kjer koli, potrebujemo le internetno povezavo in računalnik, telefon ali tablico, so cenovno bolj dostopni, v primerjavi s sejmi in službenimi potmi. A verjetno se vsi

strinjamo, da osebne stika v celoti pač ne bodo mogli zamenjati.

MedicalExpo je le eden izmed sejmov, ki jih ponuja platforma virtualnih sejmov VirtualExpo. Ostali so še Direct Industry, ArchiExpo, NuticExpo, AeroExpo in AgriExpo. Spletna platforma omogoča, da si kot obiskovalec spletnega sejma lahko ogledaš razstavljalca, njegove izdelke, ki so kategorizirani že vnaprej, pogledaš kataloge posameznih izdelkov in pošlješ direktno povpraševanje. Platforma omogoča tudi primerjavo med podobnimi izdelki.

Spletna predstavitev centrifug

Start Young akademija

V četrtek, 15. 10. 2020, so Domelovi študentje v okviru StartYoung akademije predstavili 5 različnih izvedb prototipov dezinfektorja za čevlje.

Dezinfektorji so pripravljeni za testiranje pri potencialnih uporabnikih v realnem okolju. Tako pridobljene informacije bodo omogočile izboljšati uporabniško izkušnjo narediti naslednji korak proti končnemu izdelku.

Delo na projektu poteka po principih dela zagonskih podjetij in se dopolnjuje s klasičnimi razvojnimi metodami.

Sama predstavitev je v »duhu« časa potekala na daljavo z uporabo digitalne tehnologije in se je tudi v tem segmentu približala fleksibilnemu ter odprtemu zagonskemu pristopu k razvoju novih izdelkov.

Prenovljena jedilnica na lokaciji Reteče

S 1. 10. 2020 smo tudi na lokaciji Reteče po dolgem času ponovno vzpostavili delovanje prenovljene razdelilne kuhinje. Za organizirano prehrano na tej lokaciji bo skrbelo podjetje Reina, d.o.o. iz Kranja. Prvi odzivi so zelo pozitivni, kar se odraža tudi v velikem številu udeležbe zaposlenih na malici. V nadaljevanju bomo na tej lokaciji in na Trati pilotno vzpostavili še sistem spletnega prednaročanja na malice.

PRODAJNA KONFERENCA 2020

Jaka Kavčič

»Kaj pa če bi letos prodajno konferenco organizirali nekje izven podjetja?« me je vprašal direktor na mesečnem razgovoru v juliju. S to idejo sem se takoj strinjal. Kmalu je padla tudi ideja o lokaciji – Penzion in gostišče Lajnar na Soriški planini. Prav se nama je zdelo, da v teh težkih časih za turizem podpremo lokalne ponudnike storitev. Ključno pa je, da je koncentracija udeležencev bistveno višja, če je dogodek izpeljan izven podjetja.

To je bil za Gostišče Lajnar prvi poslovni dogodek, a so nalogo opravili z odliko. Letošnja prodajna konferenca je zaradi spleta okoliščin v prvi polovici leta potekala kasneje kot običajno, točneje 4. septembra. Prekrasno vreme je lepo dopolnilo idiličen ambient in vse je bilo nared za uspešen dogodek.

Vsebinsko smo jutranji del konference pričeli s krajšim predavanjem g. Mitje Špendeta iz podjetja Creatim. Predstavil nam je pomen aktivnosti zbira-

nja informacij o ključnih usmeritvah vsebinskega marketinga. V oddelku marketinga sedaj namreč postavljamo taktike nagovarjanja obstoječih in potencialnih kupcev preko digitalnih platform in s pomočjo digitalnih orodij. Po predavanju se je razvila tudi konstruktivna debata glede tega, kaj smo do sedaj že dobro pripravili in kaj moramo v prihodnje še izboljšati. Po tej razpravi je sledil klasičen del prodajne konference, kjer smo jaz in vodje prodajnih

programov najprej predstavili rezultate Domela v letu 2019. Sledil je ključni del – pogled naprej v povezavi s korporativnimi strateškimi cilji Domela v obdobju 2020 – 2025. Korporativna strategija podjetja Domel je bila sprejeta avgusta 2019. Eno leto zatem je ključno vprašanje, kako bo situacija s koronakrizo vplivala na projekcijo plana v enakem obdobju. No, to projekcijo smo naredili in z veseljem lahko trdimo, da vpliv krize ni bistveno ogrozil naših srednjeročnih ciljev, še posebej ne našega glavnega cilja o 60.000 € (ali več) dodane vrednosti na zaposlenega.

Formalnemu delu prodajne konference je sledila predstavitev končnih izdelkov, kjer pomembno vlogo igrajo naši elektromotorji. Z velikim ponosom smo predstavili nekaj izdelkov iz segmenta vrtno opreme,

e-kolo z našim pogonom, e-skuter ter sesalnik z našim EC-motorjem. Določene produkte je bilo možno seveda tudi preizkusiti. Največjo pozornost pa so povsem pričakovano »ukradli« trije predstavniki električnih vozil iz koncerna Volkswagen. Prvi je bil vsem dobro znani Domelov e-golf. Kot drugi po velikosti je bil povsem sveži VW ID.3. Za gretje in hlajenje potniške kabine v obeh primerih skrbi kompresor klima naprave z Domelovim motorjem. Pravi magnet za adrenalina željne voznike pa je bil audijev e-tron, ki s svojimi 300 kW (408 KM) ni pustil nikogar ravnodušnega. Tudi slednji ima v pomožni vodni črpalki vgrajene Domelove komponente. Zares smo lahko ponosni na to, kje vse se nahajajo naši izdelki. Na ta del dogodka smo povabili tudi novinarje, ki so dober glas o Domelu ponesli širom Slovenije.

Odziv udeležencev po konferenci je bil odličen. O tem priča že dejstvo, da je velika večina udeležencev ostala tudi na tistem »neformalnem« delu konferenice. Še več, na koncu je bil šofer avtobusa tisti, ki je priganjal k odhodu. Seveda takoj, ko je tudi sam preizkusil vožnjo z e-kolesom. Zagotovo scenarij, ki

smo ga sicer bolj vajeni na raznih zabavnih dogodkih izven službenih obveznosti. Menim, da smo izpeljali odličen dogodek. Nekaj priložnosti za izboljšave smo seveda pustili za prihodnjico.

Na koncu bi se rad zahvalil vsem sodelavkam in sodelavcem, ki ste pomagali pri organizaciji in izvedbi dogodka. Zahvala gre seveda tudi Gostišču Lajnar za gostoljubje ter Avtohiši Vrtač in ID. Hub Aleja Šiška za popestritev z električnimi vozili. Z veseljem že pogledujemo proti naslednji prodajni konferenci, ki bo predvidoma nekje v prvi polovici leta 2021.

SELITEV programa ECP v Reteče

Herman Lampret

V začetku leta 2019 je do nas prišla vest, da vodstvo podjetja načrtuje selitev programa EC-ventilatorjev iz dosedanjih prostorov APEC-ove hale v Železnikih na novo lokacijo, v tistem času prenovljeno nadstropje proizvodne hale v Retečah. ECP-program sestavlja proizvodnja EC-motorjev in elektronik namenjenih predvsem uporabi v ventilacijski tehniki za prezračevanje, klimatizacijo in ogrevanje.

Glavni razlogi za selitev so bili pomanjkanje prostora za nove APEC-projekte na lokaciji Železniki in pa tudi lastna širitev programov ECP. Načrtovana je bila selitev programa največjih EC-motorjev 766, celotnega programa AZ in ZZ-motorjev in pa programa izdelave elektronik.

Priprave za selitev programov so se pričele nekje v mesecu maju 2019 s pripravo tlorisov postavitve

dvigal in posameznih proizvodnih linij. Predvsem umestitev mostovnih dvigal, odsesavanja in pa razporeditev linij glede na statično obremenitev konstrukcije tal v nadstropju, je v začetku povzročala kar nekaj sprememb od prvotno načrtovane postavitve. Zaradi sorazmerno nizke strešne konstrukcije je bilo potrebno kar nekaj prilagajanja, da smo dvigalno konstrukcijo umestili tako, da smo izgubili čim manj

Prenovljen prostor v nadstropju hale v Retečah

za delo potrebne višine. Umestitev štirih mostovnih dvigal na strešno konstrukcijo namreč s strani statikov ni bila dovoljena.

Selitev posameznih strojev in linij je potekala po vnaprej planiranem vrstnem redu. Vsa stvar se je nekoliko zakomplicirala, saj obstoječe tovorno dvigalo po nosilnosti in tudi dimenzijsko ni ustrezalo za dvig večine tehnološke opreme. Za ta namen se je v južni steni proizvodne hale predvidela odprtina z dvižnimi vrati za vnos opreme. Vse skupaj je ob selitvi izgledalo zelo spektakularno, pri čemer so nam s svojimi izkušnjami pri dvigu in postavitvah posebnih tovorov pomagali sodelavci podjetja Forma Mont d.o.o.

Za selitev je bil najprej na vrsti program največjih motorjev 766, ki je do sedaj gostoval na Trati in vsaj njegova selitev naj ne bi bila nek večji organizacijski problem. Ta program je bil prvi preseljen v nadstropje, in sicer je bilo to že v mesecu decembru lanskega leta.

Že nekoliko večji zalogaj za selitev je bil ostanek programa ECP: rotorska, statorska in montažna linija, ker je bilo potrebno vse skupaj speljati z minimalnim časom izpada proizvodnje. Tako se je v drugem tednu meseca februarja demontirala rotorska linija v Železnikih s strani vzdrževanja oddelka OZI. Skupaj z rotorsko linijo ECP se je obenem preselil tudi oddelek Sestave elektronik. Dvig, postavitve in priklop

Dvig strojev v nadstropje

opreme v nadstropje proizvodnje pa je bil v domeni oddelka vzdrževanja v Retečah. V naslednjem tednu je po enakem scenariju prišla na vrsto statorska linija in nato na koncu še montažna linija. V času selitve so preostale linije, ki niso bile v tem času vključene v selitev, normalno poslovale.

Program ECP je zaradi svoje raznolikosti modelov motorjev poseben logističen zalogaj, za katerega se je predvidel poseben skladiščni prostor materiala ECP v sosednjem objektu trenutnega skladišča v Retečah, ki je bil prav tako pripravljen v mesecu februarju letos. Vzporedno s selitvijo proizvodnih linij so se selile tudi skladišča materiala in pa medfazne zaloge polizdelkov.

Selitev celotne opreme ECP-ventilatorjev je bila zaključena v zadnjem tednu meseca februarja 2020. Ravno smo vse skupaj za silo spravili pod streho pred začetkom koronapandemije.

Še večji zalogaj kot selitev fizične opreme in linij je bil, kot smo kasneje ugotovili, prenos poslovanja v informacijskem sistemu SAP. Predvsem prenos poslovanja z obrata 3100 na obrat 3500 je zahteval enormno angažiranje vseh podpornih služb. Nismo si mislili, koliko posameznih služb je vpletenih v prenos enega takšnega poslovanja - od prodaje, razvoja, financ, nabave, organizacije, kontrolinga, plana, logistike, vzdrževanja ... Tudi ta informacijski prenos poslovanja se je po vseh manjših težavah uredil v mesecu marcu, tako da proizvodnja ECP v času pandemije ni bila ustavljena niti za en dan.

Danes poteka proizvodnja ECP na lokaciji Reteče na bruto površini 1.669 m², kjer je trenutno zaposlenih okrog 30 sodelavcev, ki delajo v 2 do 3 izmenah, odvisno od potreb in proizvodnega plana. Uporaben tloris nadstropja je do sedaj trenutno nekje dvotretjinsko zaseden s proizvodnjo. Seveda nas čaka še kar nekaj dela na področju urejanja delovnih mest, označevanja transportnih poti, logistične oskrbe proizvodnje in delovanja TPM-skupin.

Pri nadaljnjih investicijah je trenutno že v izvedbeni fazi izgradnja novega večjega in zmogljivejšega tovornega dvigala, prav tako se načrtuje izvedba

klimata za klimatizacijo in ogrevanje proizvodnega prostora, postavitve dveh pisarn in merilnice. V prihodnosti pa je v planu še obnova garderobnih prostorov, sanitarij in stopnišča.

Ena od pomembnejših pridobitev, ki se nam prav tako obeta v bližnji prihodnosti, je vzpostavitev kuhinje in omogočanje toplih obrokov malice za vse zaposlene na lokaciji Reteče.

Na koncu bi izkoristili priložnost in se vsem članom projektnega tima selitve in vsem ostalim, ki so kakorkoli pripomogli, da je ta selitev čim bolj gladko potekala, zahvalili za njihov doprinos.

PODELITEV

Domelovih priznanj inovativnosti za leto 2019

Andreja Thaler

S polletno zamudo, ki nam jo je zagodel COVID-19, smo 8. oktobra, virtualno in v luči inovativnosti, izpeljali že šestnajsto podelitev Domelovih priznanj za inovativnost. Rdeča nit letošnje podelitve sta bila varnost na delovnem mestu in skrb za zaposlene. Zlati nagrajenec je postal Jernej Trojar.

Mesec marec nam je čez noč prinesel številne izzive, širjenje koronavirusa pri nas in v svetu pa je močno vplivalo tako na delo v podjetju kot tudi na vse naše aktivnosti. Tako smo marčevsko podelitev večkrat prestavili in jo v oktobru tudi uspešno izpeljali – žal ne na novi lokaciji Na Plavžu, ampak virtualno, preko orodja »Teams«. Nagrajenci so bili po skupinah prisotni pri svojih vodjih, ob podelitvi smo jih lahko videli preko kamere. Čeprav smo si vsi enotni, da stiska rok ne moremo s prav ničemer nadomestiti, je bila odločitev za virtualno podelitev v teh časih edina smiselna in odgovorna.

Kot je v svojem govoru lepo povedal predsednik uprave, mag. Matjaž Čemažar, so na podelitvi praznovali naše vrednote – Ustvarjalnost in ambicioznost ter Odgovornost in gospodarnost sta bili omenjeni ob vsaki predstavitvi inovacije, Spoštovanje in sodelovanje pa je zagotovo vrednota vseh nagrajenih timov, ki je v preteklem letu pozitivno izstopala in bistveno prispevala k rezultatom podjetja. Zaposleni prostovoljci so marca in spet v septembru v okviru vrednot Pripadnost ter Skrb za stranke in zaposlene z izvajanjem meritev temperature dokazali, da jim je mar za varnost in zdravje zaposlenih.

Uvodni nagovor predsednika uprave, mag. Matjaža Čemažarja

»Spoštovane sodelavke in spoštovani sodelavci, vsi poznamo olimpijsko načelo »Hitreje, višje, močnejše.«, ki ga zasleduje vsak atlet, saj mora za zmago teči hitreje, skočiti višje in vreči disk dlje kot njegov sotekmovalec. V našem poslovanju bi lahko potegnili veliko podobnih načel, saj moramo biti na trgu boljši od konkurentov v zanesljivosti, učinkovitosti, odzivnosti, prilagodljivosti ... in še bi lahko našteval. Samo hitreje in ceneje preprosto ni dovolj dobro za obstoj podjetja na globalnem trgu – tega se v Domelu še kako dobro zavedamo. V boju za tržni delež uspevamo inovativna podjetja, ki svoje izdelke nenehno izboljšujemo, izboljšujemo procese za izdelavo le-teh in z novimi funkcionalnostmi odpiramo nova področja uporabe našim izdelkom.

Inovativnost v podjetju se ne zgodi sama po sebi – je rezultat prizadevanja tako posameznikov kot celotne organizacije. Verjetno ste že slišali za Jeffa Bezosa – ustanovitelja in lastnika 11 % Amazona. Je najbogatejši zemljan, zagotovo »vojni dobičkar« COVID-krize, ki beleži letos nepredstavljivo rast vrednosti svojega premoženja. Jeff se je rodil v povprečni družini, že kot otrok veliko ustvarjal in raziskoval. Domačo garažo je predelal v delavnico, od pouka v srednji šoli pa uhajal v laboratorij enega od profesorjev. Po končanem študiju je nadaljeval kot programer in nekoč izjavil: »Nenehno nekaj

ustvarjam, se pri tem učim, vedno znova poskušam najti boljšo rešitev ali enostavnejšo pot do rešitve.«

Uspeh torej ni splet naključij, ampak neprestanega in predanega dela. Predanost, pripadnost, potrpežljivost in vztrajnost pri iskanju boljših rešitev so tudi vaše lastnosti, cenjene nagrajenke in nagrajenci, zato vam čestitam za vaše izboljšave, ideje in nove izdelke. Letošnja podelitev je potekala v spremenjenih okoliščinah. Prilagodili smo se jim, ampak bistvo ostaja – namen podelitve je izkazati spoštovanje vsem, ki ste aktivni v procesu inoviranja, se zahvaliti za vaš prispevek in s tem vzpodbuditi tudi ostale sodelavce, da vam sledijo.

Še enkrat se vsem nagrajenkam in nagrajencem zahvaljujem za vaše prispevke, za sodelovanje in se priporočam, da še naprej pomagata širiti duh inovativnosti po podjetju. Skupaj bomo zmogli preseči naš cilj »ena ideja na zaposlenega«, s katerim bo naša pot do višje dodane vrednosti 60.000 EUR na zaposlenega hitrejša in zanesljivejša. Vsem nagrajenkam in nagrajencem še enkrat čestitam. Vsem, vključenim v organizacijo dogodka in skrbniku sistema SORA, pa še posebna zahvala, da smo uspeli speljati tale dogodek na nov inovativen način.«

mag. Matjaž Čemažar

Rdeča nit letošnje podelitve sta bila varnost na delovnem mestu in skrb za zaposlene. Iz tega naslova smo letos podelili:

- 10 bronastih priznanj za inovativnost,
- 8 srebrnih priznanj za inovativnost,
- zlato priznanje za inovativnost,
- nagrado mentorju inovativnosti,
- priznanje za največ vpisanih predlogov,
- priznanje na temo vrednot Odgovornost in gospodarnost ter Skrb za stranke in zaposlene,
- nagrado iz naslova profesionalnega inoviranja (prejel jo je projektni tim),
- priznanje iz procesa stalnih izboljšav (podelili smo jo TPM in 5S-skupini),
- nagrado za razvojni projekt.

Martin Pintar, skrbnik inovacijske dejavnosti, nam je predstavil številke s področja inovativnosti v letu 2019. Vpisanih predlogov v letu 2019 je bilo kar 630, od tega 142 prej/potem in 488 idej in izboljšav. Podelili smo nagrade v skupni višini 75.835 €. Kar pa je za podjetje izjemnega pomena, pa je to, koliko smo prihranili. Prihranki za leto 2019 iz naslova inovativnosti znašajo kar 528.317 €. Največ predlogov je bilo vpisanih v mesecu oktobru – mesecu inovativnosti. Po področjih je bilo največ predlogov vpisanih v PE KO, sledita PE APEC in PE KM.

PREJEMNIK ZLATEGA PRIZNANJA 2019: JERNEJ TROJAR

Že pred leti se je izkazalo, da naši izdelki in tehnologije zahtevajo odlično poznavanje področja kemije, tako s področja tehnologij, poznavanja materialov kot varstva pri delu. Bronasto in srebrno priznanje, ki ju je do sedaj prejel Jernej, kažeta na redno registracijo predlogov in vpeljevanje novosti. Jernej Trojar je kemijski tehnolog, ki si je zlato priznanje prislužil s kar tremi pomembnimi inovacijami. S prečrpavanjem nevarnih plinov v žarilno peč in z izvedbo hitrega ter enakomernega ohlajanja statorjev je s pomočniki rešil zadrego dobavitelja opreme in njihovega postopka odvajanja amonijaka zaradi lezenja PPS-materiala. Z laserjem je zagotovil novo metodo kontrole, brez uničenja vzorcev, prav tako pa je pri dobavljenih magnetih za dokazovanje oksidov na površini z metodo redukcije oksidirane površine z reduktivno atmosfero, kjer je uporabil vodik, zagotovil postopek nedvomnih dokazov kakovosti površine magnetov.

Jernej se je v lanskem letu med dopustom analitično lotil tudi našega parkirišča na Otokih, ki je redno prezasedeno, težave izstopajo tudi ob izmenah. Ker je parkirišče na zemljevidu novih transportnih poti in spremenjenega režima ob planirani prenovi logistič-

nih poti na Otokih, se v projekt ni šlo. Kot zlati nagrajenec pa je Jernej prejel tudi posebno nagrado – svoje parkirno mesto na Domelovem dvorišču, z oznako »INOVATOR LETA«.

Jernej Trojar, inovator leta 2019

PREJEMNIKI SREBRNIH PRIZNANJ

Bojan Tolar
Janez Marguč
Jani Šuštar
Jernej Jurgele
Matej Bevk
Matej Osredkar
Niko Šubic
Rok Dobravec

PREJEMNIKI BRONASTIH PRIZNANJ

Andrej Špacapan
Goran Žarić
Janez Zadravec
Luka Dolenc
Marjan Kokalj
Martina Razingar
Matic Vraničar
Miha Kržišnik
Miha Matovič
Vilko Šmid

Domelove vrednote, s poudarkom na vrednotah Odgovornost in gospodarnost ter Skrb za stranke in zaposlene, so letos pokazale na Matjaža Pintarja. Covid-19 nam je dodobra spremenil navade in nam postavil življenje na glavo. V skrbi za naš »železni kruh« smo se morali hitro prilagoditi. Pri ukrepih za preprečitev širitve koronavirusa se je najbolj izkazal s požrtvovalnostjo, ko je vstopajočim v podjetje meril temperaturo.

Naziv mentor inovativne dejavnosti v letu 2019 pa si je prislužil Milan Vizjak, iz APEC-a, kjer je bilo v preteklem letu vpisanih največ predlogov na zaposlenega. Že tretje leto je največ predlogov vpisala Martina Tompa, ponaša se s kar z 21 vpisanimi predlogi in enim soavtorstvom.

Priznanje za dosežke pri uvajanju TPM-metode je prejela linija 10 pod vodstvom Erazma Podobnika. Cilj je dvig učinkovitosti delovne opreme. Člani skupine so:

Janez Šušteršič, Anže Rovtar, Uroš Bradeško, Goran Žarić, Simona Balanč, Marjeta Tomašević, Daša Kalan, Marija Megušar, Simona Tarfila, Daša Primožič, Lara Ploštajner, Rosanda Orač, Marjetka Jensterle, Daniela Pirih, Saša Ravnikar, Jožica Bevk, Mateja Antolin, Janez Rakovec, Janez Marguč, Jan-ko Zadravec, Marjan Kokalj, Franc Repnik, Aleš Božnar in Robi Mesec.

Letos smo prvič nagradili tudi najboljšo skupino pri uporabi metode 5S, ki je namenjena urejanju delovnega okolja. Zmagala je skupina P14, skladišče in logistika Trata. Člani skupine so:

Saša Bohinc, Blaž Dolenc, Lado Hašič, Tadej Koblar, Vili Logonder, Marija Polak, Mateja Rejc, Boštjan Šolar, Tjaša Šolar, Marko Terkaj, Sašo Ugrica in Ivan Zeko.

Nagrajen je bil razvojni tim za projekt »Razvoj centralnega pogona za e-kolo«. E-mobilnost v Domelovi strategiji do leta 2025 predstavlja nov steber, na katerem gradimo in imamo postavljene jasne cilje. Temeljni kamen tega stebra predstavlja centralni pogon za e-kolo za najzahtevnejše, strme terene, saj pogon odlikuje veliki navor in moč motorja, ki je med vodilnimi na trgu. Inovacija odpira pot trem novim projektom na področju e-mobilnosti, saj je sklop odlično izhodišče za najzahtevnejše izdelke na področju e-skirojev, invalidskih vozičkov in za dostavna kolesa ter tricikle. Delo na projektu je bilo izredno dinamično in je prineslo številna nova spoznanja ter kompetence, ki jih bomo s pridom uporabili tudi pri naslednjih razvojnih izzivih. Inovacija je prejela zlato

priznanje in je nominirana tudi za priznanja na državnem nivoju.

Dragi inovatorji, drage inovatorke, iskrene čestitke!

Skrb vsakega izmed nas sta varstvo in zdravje pri delu. Z izboljšanim stanjem na področju varnosti in zdravja pri delu dosežemo boljše počutje zaposlenih, boljše izrabo sredstev za delo, večjo produktivnost in na koncu tudi večji dobiček.

Lahko smo ponosni na vse inovativne ideje s strani naših zaposlenih, hkrati pa naj vas ob tej priložnosti spodbudim, da še naprej svoje inovativne predloge vpisujete v sistem SORA. Mesec oktober je mesec inovativnosti in le z našim poznavanjem procesov in opravi lahko odločilno pripomoremo k lažjemu doseganju ciljev v prihodnjem letu.

SORA

Ideje in izboljšave

Ideja,
ki ni zapisana,
ima hitro minljivost.

Idea loaded

Razbremenite si svoje misli s spletno stranjo SORA.

Pravilno geslo poletne križanke: ČAS JE, DA SPOZNAMO SLOVENIJO

Nagrade prejmejo:

1. nagrado – nahrbtnik prejme Barbara Frelih, Na Plavžu 15 a, 4228 Železniki
2. nagrado – športno torbo prejme Jožef Bernik, Dašnica 162a, 4228 Železniki
3. nagrado – pohodne palice – Franc Lavtar, Dolenja vas 28a, 4227 Selca
4. nagrado – piknik odejo – Marija Ferencak, Log 18, 4228 Železniki.

Vsem nagrajencem iskreno čestitamo.

JERNEJ TROJAR

zlati nagrajenec za inovativnost v letu 2019

Andreja Thaler

Zlati nagrajenec za dosežke iz splošne inovativne dejavnosti v letu 2019 prihaja z razvojnega področja. Jernej je kemijski tehnolog v razvoju in je že leta aktiven pri vpisovanju inovativnih predlogov na spletni strani SORA, za kar je v preteklih letih že prejel bronasto in srebrno priznanje. Letos pa si je s tremi inovacijami prislužil časten naziv zlatega nagrajenca.

Jernej, kdaj si se pridružil Domelu in na katerem področju?

V Domelu sem začel delati v razvoju pred dobrimi 9 leti. Takrat v podjetju ni bila zaposlena nobena oseba s področja kemije, od katere bi lahko direktno črpal izkušnje ali nasvete. Tudi laboratorij je imel takrat povsem zastarelo in dotrajano opremo. Sedaj se je po 9-ih letih mesto Laboratorija za materiale dvignilo na povsem drug nivo. Oprema, ki jo uporabljamo pri delu, je vrhunska in z njo uspešno razvijamo kompetence. Na tem mestu se še enkrat zahvaljujem mojemu prejšnjemu vodji Matjažu Čemažarju, pa Aljoši Močniku in Janezu Rihtaršiču, da so imeli in imajo posluh za potrebne investicije.

Si ponosen prejemnik zlatega priznanja za inovativnost v letu 2019 v podjetju Domel. Kaj ti priznanje pomeni?

Zlato priznanje mi veliko pomeni. Predstavlja mi neko potrditev, da pravilno živim Domelovo vrednoto Ustvarjalnost in ambicioznost. Prav tako mi veliko pomeni, ko mi kolegi rečejo, da je priznanje šlo v prave roke. Vse skupaj pa mi predstavlja veliko motivacijo za naprej. Prejem priznanja je bil sicer povsem nepričakovan. Spomnim se telefonskega klica Martina Pintarja, ko mi je kot prvi sporočil veselo novico. Sam sem bil v tistem trenutku precej šokiran.

Prejel si že 2 srebrni priznanji, sedaj pa še zlato. Prislužil si si ga s kar tremi inovacijami. V čem vidiš njihov največji pomen?

Največji pomen pri inoviranju/izboljševanju mi predstavlja timsko delo. Pri tem tudi bolje spoznaš

sebe, ostale zaposlene in produkte. Srečaš se z novimi tehnologijami in kompetencami in začutiš nek nov občutek notranjega zadovoljstva, ko je na koncu delo dobro opravljeno in stvari funkcionirajo, kot si jih zamislil, ter imajo tudi drugi korist od tega in je tvoj trud prepoznan.

Za eno leto si si prislužil tudi svoje lastno parkirno mesto znotraj ograje z oznako »INOVATOR LETA«, analitično si se lotil tudi projekta prezasedenosti prostih parkirnih mest Na Otokih. Si vesel tovrstne nagrade?

Nagrada mi bo kot vozaču iz okolice Kranja, z dve-

Jernej Trojar si je za eno leto prislužil parkirno mesto znotraj ograje

ma majhnima šoloobveznima otrokoma, ki se jima zjutraj nikakor ne mudi v šolo, vsekakor prišla prav. Dnevno sem se namreč srečeval s prezasedenim parkiriščem in izgubljanjem časa z iskanjem prostega parkirnega mesta. Verjamem, da kakemu izmed domačinov, ki po možnosti lahko pride peš na delo, tovrstna nagrada ne bi naredila takšnega veselja. Prihranjeno energijo namesto jutranje slabe volje zaradi težav s parkiranjem bom definitivno lahko usmeril v kaj bolj produktivnega oz. kreativnega. Se bom pa s parkiranjem znotraj ograje definitivno razvadil.

Naj za konec še spodbudimo vse zaposlene »Domelovce« za vpisovanje idej in inovacij v sistem SORA. Kako pa ti gledaš na sistem inovativnosti v Domelu?

Sistem inovativnosti SORA je res dober sistem.

Osvežitev intranetne spletne strani je pred leti naredila svoje in portal naredila še bolj zanimiv in prijazen za uporabnike. S to dejavnostjo se v podjetju zelo intenzivno dela v smeri manjšanja Toyotinih 7 + 1 vrst izgub, kjer je kot ena izmed največjih izgub opredeljena tudi neizkoriščena človeška kreativnost in pa (ne)posredno tudi zmanjševanje preostalih izgub. Bi pa predlagal vsem inovatorjem, naj se zavedajo, da je inoviranje tudi timsko delo in naj tudi ostali člani tima ne bodo pozabljeni pri zaslugah. Izkaže se, da tudi kakšna »neuporabna ideja« v pravem trenutku lahko drugemu članu tima vzbudi kreativno misel.

Jernej, še enkrat iskrene čestitke za prejeto zlato priznanje, naj bo Sora bistra še naprej, delovna mesta pa varna pred različnimi kemičnimi vplivi!

REGIONALNA

gospodarska zbornica Gorenjske je podelila zlato priznanje za inovacijo Razvoj centralnega pogona za e-kolo

Boris Bendič

Inovacija Razvoj centralnega pogona za e-bike je plod sodelovanja Domela in Fakultete za strojništvo ter tehnoloških iskalcev meje zmožnega, ki se s svojim znanjem uveljavljajo na najzahtevnejših tržiščih. Tako smo podjetja Domel, Podkrižnik in EMSISO v sodelovanju s Fakulteto za strojništvo razvili enega najmočnejših hibridnih pogonov za centralni pogon e-kolesa, prvi odzivi na nemškem tržišču pa so obetavni.

Domel je na področju pogonov za električno kolo (e-bike, e-kolo) svojo rešitev v preteklosti iskal v motorju, ki se nahaja v pestu zadnjega kolesa. Kljub odličnim karakteristikam projekt ni bil industrializiran, ker nismo dobili ustreznega kupca. Pogon v pestu pomeni dokaj utečen pogon za nezahtevne e-bike aplikacije. Na trgu so se začeli množično pojavljati centralni pogoni (na pedalskem sklopu). V tem času se je določal trend, katera vrsta pogona bo prevladala, vsaka ima svojo prednost. Za bolj zahtevno je obveljal centralni pogon, ki ima višjo dodano vrednost zaradi izrednih zahtev gorskega kolesarjenja in kjer sta pomembni energijska učinkovitost in odzivnost

celotnega sklopa. Odzivnost pogona ob vklopljeni e-asistenci se odraža od pritiskanja uporabnika na pedala, pogon pa predstavlja dodatno pomoč kolesarju, ko to potrebuje.

Na tej odločitvi temelji tudi poslovno sodelovanje z nemškim BMZ-jem, ki je globalni proizvajalec baterijskih sklopov. Cilj je bil, da s skupnim razvojem in partnerstvom zagotovimo celoten sklop (motor, baterija in ustrezno krmilje z displejem). Ta trg je v razvoju, pojavljajo se številni proizvajalci z bolj ali manj inovativnimi izdelki. Ker nobeden od sodelujočih ni bil uveljavljen za področje celotnih e-sistemov,

se je za prodor in uveljavitev v novem poslovnem modelu zastavilo cilj nastopiti na najvišji cenovni in kakovostni razred ter z uveljavljanjem na tem področju pridobiti reference. Glede na zahtevnost in kompleksnost pogona smo se v Domelu odločili za strateško partnerstvo s podjetjem Podkrižnik za razvoj in proizvodnjo zobniškega sistema in razvojno partnerstvo s Fakulteto za strojništvo in podjetjem Emsiso. Glede na odziv trga na dosežene karakteristike smo cilj dosegli in presegli, danes sklop pod blagovno znamko SACHS RS lahko že kupite na tržišču. Novost posega v razred najmočnejših pogonov za e-kolo z navorom preko 112 Nm.

Kupci sklopov SACHS RS so specializirani proizvajalci gorskih koles, ki se odločijo svojo konstrukcijo kolesa prirediti novemu sklopu. Trženje sklopa je prepuščeno nemškemu BMZ-ju. Primer se lahko vidi pri firmi NOX, kjer je bil do sedaj uveljavljen dobavitelj sklopov renomirani nemški Brose, za nov najvišji razred pa so izbrali sklop SACHS RS, ker je pogon močnejši, odzivnejši in deluje uglajeno, hkrati pa je upravljanje uporabniku prijaznejše.

Razvoj je zahteval veliko usklajevanja med partnerji:

1. Motorski pogon - Domelov EC-Brushless motor 700 W.
2. Za razvoj zobniškega sistema in preostalih zahtevnih mehanskih komponent je poskrbel Podkrižnik.
3. Konstrukcija pogona - Laboratorij Lecad na Fakulteti za strojništvo.
4. Merjenje momenta na pedalih - Methode.
5. Močnostna elektronika in zahtevna regulacijska zanka (hardware in software) - Emsiso.

Motor Sachs RS (Domel)

6. Za uporabniku prijazen vmesnik pa je poskrbel BMZ, ki je temu namenu razvil tudi najsodobnejšo 48V Li baterijo kapacitete 650 Wh.

Pogon odlikuje veliki moment in moč motorja, ki je med vodilnimi na trgu. Visoko moč dosegamo zaradi reduktorja, katerega izvedba v teh gabaritih in preneseni moči je predstavljala velik izziv in je bila povezana z zahtevano življenjsko dobo. Zobniški pogon zagotavlja visoko prenosno razmerje v majhnih dimenzijah. Motor ima tudi zelo dobro odvajanje toplote, kar pomeni, da veliko moč lahko vzdrži v daljšem časovnem obdobju. To smo dosegli z inovativnim konstrukcijskim in tehnološkim pristopom, kar je ena od ključnih prednosti na trgu.

Pogon za gorska kolesa mora imeti tudi veliko dinamiko odziva na uporabniški moment in naš pogon ima to zelo dobro izvedeno. To je posledica zelo dobrega momentnega senzorja ter odličnega softwara, ki natančno krmili motor v vseh situacijah.

Zaradi visoke moči je prestavljanje na kolesu oteženo in lahko povzroča prekomerno obrabo verige ter tudi trganje verige. Zaradi tega smo razvili inovativen način senzoriranja prestavljanja preko natančnega opazovanja spreminjanja hitrosti motorja. Ko software ugotovi, da prestavljanje poteka, za kratek časovni interval zmanjša moč motorja, kar veliko prihrani na obremenitvi verige in menjalnika ter izboljša uporabniško izkušnjo.

Prvi odzivi s trga so zelo pozitivni. Primerjajo nas z najmočnejšim pogonom na trgu (TQ), od katerega imamo nekoliko nižjo največjo moč, vendar Domelov motor lahko vzdrži to moč bistveno dlje, ker ima boljše odvajanje toplote. Poleg tega ima Domelov motor boljše odzivnost.

Na ta način se lažje uskladimo glede merilnih metod dobavitelj/Domel in ne »vsiljujemo« naših metod dobavitelju.

V razvojni fazi je lažje kot kasneje v serijski proizvodnji usklajevati in doseči, da je naši zahtevi (posredno pa tudi kupčevi) zadoščeno. V serijski proizvodnji vsako tako usklajevanje in spreminjanje pomeni lahko tudi spremembo v ceni, navzgor, da se razumemo, to pa ni naš cilj.

Vmes med tem osnutkom standarda kakovosti in standardom kakovosti (za serijsko proizvodnjo) je za avtomobilsko industrijo že prej omenjeni PPAP-zahtevnik, kjer je glede na nivo v tem dokumentu skoraj vedno potrebno, da nam dobavitelj pošlje merilno poročilo – meritve karakteristik na risbi (z številčnimi oznakami karakteristik na risbi, ki jih je potrebno meriti – običajno so to kar vse karakteristike).

Pri izvajanju teh meritev je priporočljivo, da dobavitelj uporablja tista merila in merilne metode, ki jih bo kasneje uporabljal tudi pri merjenju karakteristik, ki bodo zahtevane na obrazcu standard kakovosti v serijski proizvodnji (tu pa niso vse karakteristike iz risbe).

S tem, ko dobavitelja s posredovanjem zahtev v

zgodnji fazi projekta vključimo, ga v bistvu spodbudimo, da izdela pri sebi oceno izvedljivosti – ali je v stanju dosegati zahteve, ki mu jih pošljemo, in na kakšen način (merjenje, pošiljanje merilnih poročil).

Na tak način, ko enkrat pridobimo komentarje dobavitelja, lažje izvajamo oceno izvedljivosti – ali smo v stanju dosegati kupčeve zahteve.

Ko pride enkrat do potrditve standarda kakovosti s strani dobavitelja – potrditev pomeni, da se dobavitelj na poslan obrazec podpiše – se na osnovi tega izdela plan pregleda v SAP-u, preko katerega nadziramo kakovost dobavljenih kosov z izvajanjem meritev (določenih, ne vseh) karakteristik v vhodni kontroli. S tem vzdržujemo nivo kakovosti naših izdelkov na nivoju, ki zadosti kupčevim zahtevam.

Tako res lahko rečemo, da prenesemo odgovornost za kakovost dobavljenih kosov na dobavitelja na nevsiljiv način.

Zahteve kupca so torej vsaj, kar se dobavljenih sestavnih delov tiče, obvladovane.

Ostane nam torej ocena izvedljivosti v Domelu – ali razvijamo tak proces in planiramo tako opremo, linije, da bodo posebne zahteve kupcev dosežene.

TPM

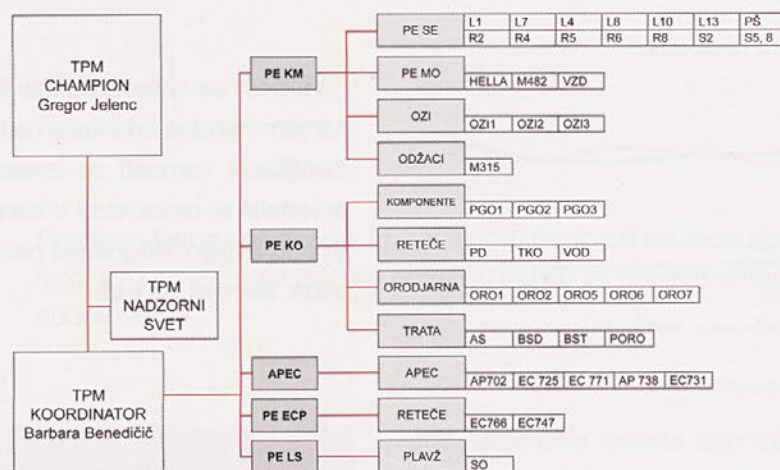

Barbara Bendičič

Začetki uvajanja TPM-metode v Domelu segajo v leto 2013. Z zunanjimi svetovalci smo začeli uvajati najprej 5S-metodo, ki je temelj za uspešno vpeljavo TPM. Najprej smo postavili 3 skupine, ko pa smo ugotovili, da je odziv zaposlenih pozitiven, napredek v skupinah viden, smo metodi razširili na celotno podjetje. Danes je 43 TPM-skupin, od tega so 4 skupine 5S iz vzdrževanja. V TPM so vključeni vsi proizvodni oddelki, razen PE ECS in PE LS.

DOMEL

TPM ORGANIGRAM

Izdelal: Barbara Bendičič
Obr.: 13 Rev.: 10

Datum: 14. 02. 2020

List 1 od 1

Slika 1: TPM-organigram

KAJ SE JE V VSEH TEH LETIH SPREMEILO?

Urejenost oddelkov, čistoča, ozaveščenost zaposlenih, komunikacija med oddelki, med zaposlenimi, ... to je le nekaj prednosti, ki jih opažamo. Potem so tu še prednosti, ki vplivajo na poslovni rezultat. To je boljše delovanje strojev, manj neakovosti, manj nezgod in več izdelanih kosov. Pa je to res?

Pri vzdrževanju strojev ločimo več tipov vzdrževanj. Najpogostejša so:

Preventivno vzdrževanje, ki ga izvajamo po vnaprej določenem razporedu, plan postavimo sami in se vodi v SAP-u.

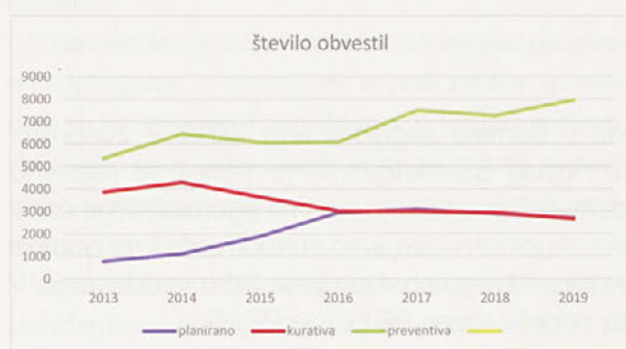
Planirano vzdrževanje, ki ga izvajamo glede na stanje opreme preko Z1-obvestil

Kurativno vzdrževanje, ki je najbolj nezaželeno, saj pomeni okvaro opreme in zastoj.

Plan vseh nas je, da zmanjšamo kurativno na najmanjšo možno raven. To je dosegljivo z doslednim vnašanjem vseh podatkov, saj edino na podlagi pravih podatkov lahko naredimo analize okvar in plan za njihovo odpravo. Preventivna opravila na strojih se določajo glede na stanje opreme, izkušnje in navodila proizvajalca. Plan naj bi se posodabljal letno, v primeru večjih ali ponavljajočih se napak pa se izdela analiza okvare, kar se zgodi na pobudo vodje proizvodnje ali pa vzdrževanja.

Kot vidimo iz spodnjih grafov, nam število obvestil pada, raste pa nam število ur na posameznem obvestilu.

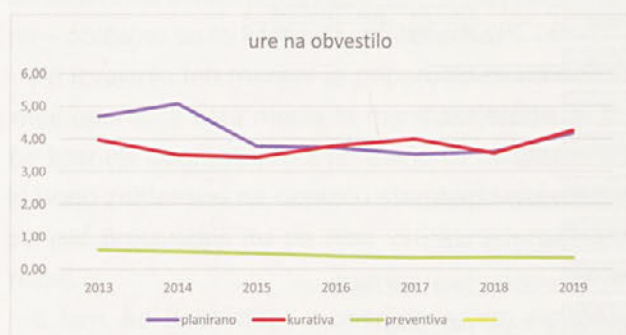
V letu 2016 je opazna sprememba pri vpisovanju tipa obvestila (Z1, Z2).

Graf 1: Število obvestil po letih

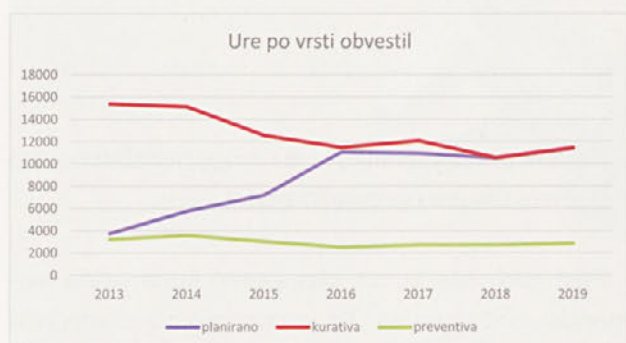

Graf 4: Nekakovost Domel

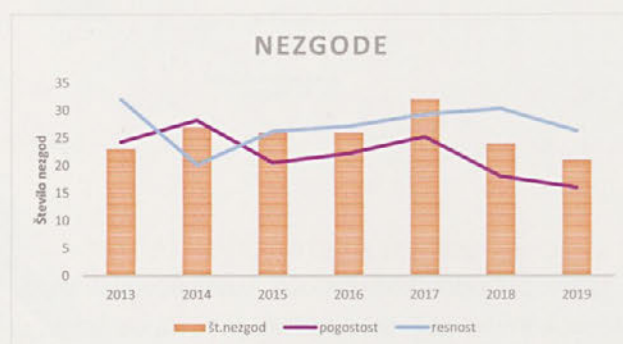
Graf 2: Povprečno število ur na obvestilih

Varnost se spremlja skozi števec nezgod. Kljub nihanjem trendna črta kaže na izboljšanje. Aktivnosti za izboljšanje varnosti se izvajajo, skupine prepoznajo potencialne nevarnosti v svojem delovnem okolju in jih odpravljajo. Pogostost nezgod na 1000 zaposlenih pada, resnost pa tudi

Graf 3: Število ur vzdrževanja po tipih obvestil

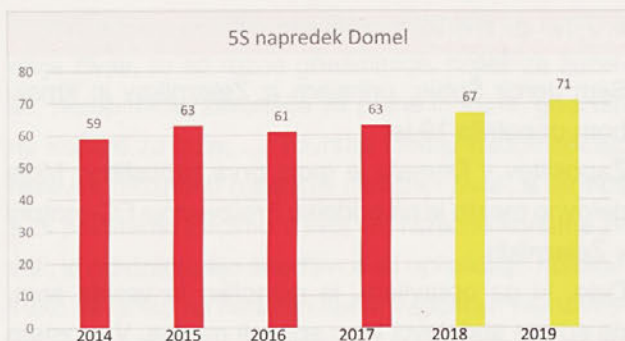
Kakovost spremljamo preko SAP-a dnevno. Vsaka TPM-skupina dobi poročilo o kakovosti (izmetu in dodatnih nalogih) glede na doseženo realizacijo. Nivo izmeta na vseh lokacijah skupno vsak teden objavim na oglasnih deskah. Stopnja kakovosti je zelo odvisna od dobavljenega materiala, velik vpliv na trenutno slabo kakovost pa imajo tudi novi projekti. Skupine uspešno izvajajo aktivnosti za izboljšanje kakovosti, da dosežejo postavljene cilje.

Graf 5: Število nezgod po letih

Produktivnost spremljamo skozi OEE. V letih od začetka uvajanja TPM smo OEE spremljali ročno, zdaj pa se nam izračunava avtomatsko v Kinerju, kar nam omogoča lažje spremljanje napredka. Do sedaj smo namreč spremljali le napredek po posameznih strojih/linijah. Kot pri kakovosti se tudi pri produktivnosti pozna uvajanje novih programov, novih strojev in linij.

5S-napredek lahko redno spremljate na oglasnih deskah. Trenutno imamo 46 5S-skupin v proizvodnji. Tudi tu je napredek zelo odvisen od novih programov, selitev in novih skupin ter zavzetosti vseh zaposlenih.

Graf 6: 5S-napredek proizvodnja Domel

NOVOZAPOSLENI

Nataša Dolenc

Predstavljamo sodelavce, ki so se nam pridružili od maja do avgusta letošnjega leta. Vsem, ki ste se odzvali našemu vabilu za predstavitev, se zahvaljujemo za sodelovanje.

ANJA MARKELJ

Sem Anja Markelj, stara 34 let, stanujoča v Železnikih in mati dvema predšolskima otrokoma. Študij sem zaključila z diplomom na Višji šoli B&B. Predvsem v želji po delu v odličnem podjetju, ki ima jasno vizijo ter izjemno skrbi za svoje zaposlene, sem iskala nove izlive v bližini doma in jih našla v podjetju Domel v oddelku Nabava. Sem mnenja, da ima nabavna funkcija vedno večjo strateško vlogo in pomembno vpliva na uspešnost podjetja in ne pomeni le oddajanja na-

Izboljšani rezultati, ki so razvidni iz zgornjih grafov, niso le posledica aktivnosti TPM-skupin, ampak vseh akcij, ki se izvajajo na posameznih področjih. Metodi 5S in TPM sta vpeljani v Domel, izvajata se v nekaterih oddelkih bolj zavzeto, v drugih malo manj. Veliko je odvisno od pomoči in sodelovanja podpornih služb in pa seveda managementa. Skupine imajo tedenske sestanke, urnik je prikazan na oglasnih TPM-tablah ob vhodih. Opažam, da so obiski vodstva na TPM-sestankih prej izjema kot pravilo.

ročil. Moje delo zajema dogovarjanje z dobavitelji o dobavnih rokih, o cenah, načinu dobave, operativno sodelovanje in pridobivanje ponudb. Sodelavci so me zelo lepo sprejeli, prav tako sta mi všeč delovni čas in urejeno okolje. Prosti čas trenutno preživim v družbi moje družine in sinov, sicer pa ga poizkusim čim bolj izkoristiti v naravi in z druženjem s prijatelji.

MATEJ FINC

Sem Matej Finc in stanujem v Radovljici. Po univerzitetni diplomi na Fakulteti za strojništvo v Ljubljani sem delovne izkušnje nabiral v podjetjih povezanih z avtomobilsko industrijo.

Za Domel sem se odločil na podlagi odprtega razpisa za delovno mesto inženirja kakovosti na Trati in zaradi veselja do dela v kakovosti, kjer sem do sedaj pridobil največ delovnih izkušenj. Poleg tega sem z Domelom že sodeloval in imel dobre izkušnje. Dodatno so me pritegnila tudi priporočila od drugod in urejeno delovno okolje. Vesel sem, da se mi je ponudila priložnost, da lahko delam v mladem in zelo zagnanem kolektivu na razmeroma novi proizvodni

JERCA ŠUBIC

Sem Jerca Šubic, prihajam iz Železnikov in kmalu bom dopolnila 19 let.

Zaposlitev v Domelu je moja prva zaposlitev. Moje delovno mesto je na oddelku Proizvodnja EC-motorji v Železnikih.

Delo, ki ga opravljam, je raznoliko in vesela sem, da so me sodelavci lepo sprejeli medse. V prostem času pa se rada družim s prijatelji.

lokaciji PEKO, kjer so me sodelavci zelo lepo sprejeli. Prvi vtisi so zelo pozitivni, navdušuje me tako kompetentnost sodelavcev kot tudi delo v kakovosti, kjer izzivov nikoli ne zmanjka.

Trenutno je moj prosti čas najbolj posvečen mojima predšolskima otrokoma. Zelo rad sodelujem tudi v folklorni skupini v Bohinju, kjer igram harmoniko.

BARBARA PERKO

Sem Barbara Perko, prihajam iz Volake. Moja izobrazba je vrtnar.

Zaposlila sem se, ker sem videla vaš oglas na internetni spletni strani. Bila sem tudi brez zaposlitve, zdaj sem z delom v Domelu zelo zadovoljna. Moje delovno mesto je na Helli, na nosilcih ščetk delam za trakom. Natikam vodila ščetk, vstavljam ščetke v vodila, vstavljam dušilke.

Med novimi sodelavci sem bila sprejeta odlično, dobro se razumemo in se počutim zelo prijetno med njimi. V prostem času hodim na gasilske vaje, saj sem vendar tudi gasilka.

URBAN NOVAK

Moje ime je Urban Novak in prihajam iz Šenčurja pri Kranju, vendar se trenutno selim v Drago pri Škofji Loki. Po izobrazbi sem industrijski oblikovalec (SŠOF Ljubljana), trenutno pa zaključujem študij naravovarstva na BC Naklo.

Moja prva zaposlitev je bila v proizvodnji, kjer sem opravljal lažja dela, nato pa sem svoje znanje nadgradil še v skladišču, kjer sem pridobil izpit za vožnjo viličarja. Kasneje sem dobil priložnost delati v Arboretumu Volčji Potok, kjer sem pridobil izkušnje v urejanju okolice in upravljanju različnih strojev.

Ker je delo v Arboretumu sezonsko, sem iskal bolj trajno zaposlitev, zato sem se odločil poslati prošnjo v Domel. Poleg stabilnega stanja v podjetju sta mi všeč tudi socialna politika in urejenost proizvodnje. Zaposlil sem se kot skladiščnik v Domel-Reteče. Sodelavci so me večinoma lepo sprejeli.

V prostem času izdelujem lesene izdelke za različne divje živali, to so razne gnezdilnice, hoteli za žuželke, netopirnice, zavetišča za polhe in kune, gnezdilne košare za ježe, ... Tovrstni izdelki nadomeščajo naravne možnosti naselitve različnih živali, s tem pa tudi privabimo (recimo v svoj vrt) različne koristne živali, ki odstranjujejo škodljivce ali oprasha rastle. Tako se lahko na naraven način vzpostavi ravnovesje med rastlinami in škodljivci. Moj nedeljski hobi pa je hoja v hribe.

BOJANA NORČIČ

Sem Bojana, živim v Kranju. Končala sem Biotehniško fakulteto, smer kmetijstvo, pred tem pa sem končala Srednjo kemijsko šolo. Po končanem šolanju sem bila 10 let zaposlena kot varnostnica, nato pa sem začela delati v proizvodnji. Septembra 2018 me je pot zanesla v Domel - Trata zaradi bližine bivanja. Junija letos se je ta pot zaradi koronakrize začasno prekinila, avgusta pa so me ponovno povabili, toda tokrat v Reteče. Delam na montažni liniji 482 na sestavi motorjev. Sodelavci so me prijazno sprejeli. V prostem času se rada sprehajam v gozdu, rada meditiram, da pridem v stik s svojim notranjim jazom. Moji hobiji so pisanje pesmi in slikanje z akvarelnimi in akrilnimi barvami.

ERIKA KEMPERLE

Sem Erika Kemperle, prihajam iz Sorice. Diplomirala sem na ekonomski fakulteti, smer računovodstvo in revizija. Zaposlitve v Domelu sem si želela zaradi bližine delovnega mesta, sigurnosti zaposlitve, možnosti napredovanja in učenja v stabilnem in uspešnem podjetju. Moje delovno mesto je v oddelku FRP. Sodelavci v računovodstvu (in kontrolingu) so me lepo sprejeli medse in vesela sem, da so z mano pripravljeni deliti svoje znanje in dobro voljo. V prostem času rada obiskujem koncerte, poleti se usedem na motor, pozimi pa stopim na smuči.

ŠTUDENSKO DELO V NOVEMBRU

Zaradi nadomeščanja zaposlenih iščemo pomoč študentov in dijakov za delo v proizvodnji v Železnikih in Škofji Loki.

Prijave s pripisom »študentsko delo«
sprejemamo na mejl:
prosnje@domel.com

Več informacij dobite v kadrovskem oddelku:
tel.: 04 51 17 185,
04 51 17 141.

PRIPOROČI NOVEGA »DOMELOVCA«

Skupina Domel išče in zaposluje nove sodelavce. Ob tem bi radi spomnili, da je to tudi priložnost, da priporočiš svoje znance, sošolce, sorodnike, bivše sodelavce...za katere misliš, da so primerni za prosta delovna mesta in zato lahko prejmeš ustrezno nagrado.

Kaj moraš narediti kot predlagatelj (da lahko prejmeš nagrado)?

- v kadrovski oddelek prinesi prijavo novega kandidata na delovno mesto,
- desno zgoraj na tej prijavi naj bo napisano tvoje ime, priimek in kadrovska številka,
- priložiti moraš tudi kontaktne podatke in življenjepis osebe, ki jo priporočaš kot novega sodelavca.

V primeru, da zgoraj naštetih pogojev niso izpolnjeni, se priporočilo obravnava kot neveljavno.

Priporočilo ne velja za Domelove štipendiste, šolsko prakso in študentsko delo, ter če je prošnja, kontakt ali življenjepis že v naši bazi prošenj.

Oseba je izbrana. Zaposlili smo novega sodelavca, ki si ga predlagal/a, kaj sedaj?

Pripada ti denarna nagrada.

- prva polovica ob sklenitvi pogodbe o zaposlitvi,
- druga polovica čez pol leta, če je novi sodelavec še vedno zaposlen v podjetju.

Denarna nagrada v bruto vrednosti je odvisna od »stopnje izobrazbe iskanega delovnega mesta ⁽¹⁾« in »dosežene stopnje izobrazbe novega sodelavca ⁽²⁾«:

- 250 EUR do IV. stopnje izobrazbe (osnovna šola in nižje poklicno izobraževanje),
- 500 EUR za V. in VI. stopnjo izobrazbe (gimnazijsko, srednje poklicno – tehniško izobraževanje ter višješolski in visokošolski strokovni program),
- 1000 EUR za VII. in višjo stopnjo izobrazbe (univerzitetni programi, magisterij stroke, magisterij znanosti, doktorat).

Program velja za vsa podjetja znotraj skupine Domel, na vseh lokacijah v RS, do preklica.

Dodatne informacije in pravila na Intranet portalu: <http://domelholding.sharepoint.com/>

MERJENJE

povišane telesne temperature z IR-kamero

Matej Zorko

V Domelu smo že na začetku epidemije začeli meriti temperaturo obiskovalcev in kasneje tudi zaposlenih z IR-kamero. Bistvena prednost takšnega merjenja je, da nam omogoča hitro in brezkontaktno meritev, po drugi strani pa zahteva od operaterja tudi nekaj znanja in spretnosti za natančno in hitro izvedbo meritev.

V oktobru smo za ta namen kupili štiri nove kamere proizvajalca FLIR z naprednim samodejnim presejalnim merjenjem telesne temperature. Te kamere bodo zmanjšale obremenitev operaterjev in s tem tudi napak pri merjenju. Hkrati pa so tudi dovolj splošno namenske, da jih bomo lahko po koncu epidemije uporabljali za vzdrževalne in raziskovalne namene.

Slika 1: IR-kamera FLIR E75

Prednosti in slabosti različnih metod merjenja telesne temperature

V splošnem lahko temperaturo izmerimo zelo točno. Dandanes lahko najbolj točni termometri izmerijo celo milijoninke stopinje Celzija, vendar le v kontroliranih laboratorijskih pogojih. Kakovostna meritev temperature je odvisna od uporabljenega termometra, od usposobljenosti izvajalca meritve in seveda od merjenega objekta.

Pri merjenju telesne temperature se moramo zavedati, da se telesu temperatura preko dneva z letnimi časi, s starostjo, s spolom, z utrujenostjo, s telesno aktivnostjo, s prehranjevanjem in glede na zdravstveno stanje ves čas spreminja. Poleg tega imajo različni deli telesa različno temperaturo. Zato merje-

nje temperature na obrazu ne da istih rezultatov kot merjenje pod pazduho.

Infrardeče kamere merijo površinsko temperaturo, kar pomeni, da so izmerjene temperature nižje od tistih, ki smo jih vajeni od meritev s kontaktnimi termometri (pod pazduho, v ušesu, ...).

Pri merjenju telesne temperature z IR-kamero nalletimo na določene težave, je pa to najbolj primerna brezkontaktna metoda za množično spremljanje.

Raziskave so pokazale, da se lahko temperatura kože čez dan spreminja za več stopinj, odvisno od okolja in drugih dejavnikov. Na primer, zvišanje temperature okolice za 10 °C lahko privede do zvišanja temperature kože do 3 °C. Tako bi lahko imela ista oseba v hladnem zgodnjem jutru drugačno temperaturo kože kot popoldan na sončen dan. Na temperaturo kože vseh posameznikov, vključno s temperaturo kože nekoga, ki ima dejansko povišano telesno temperaturo in vstopi v zgradbo iz hladnega okolja, zelo vpliva izpostavljenost mrazu.

Zaradi nihanj temperature kože je merjenje povišanih temperatur z absolutnimi metodami zelo

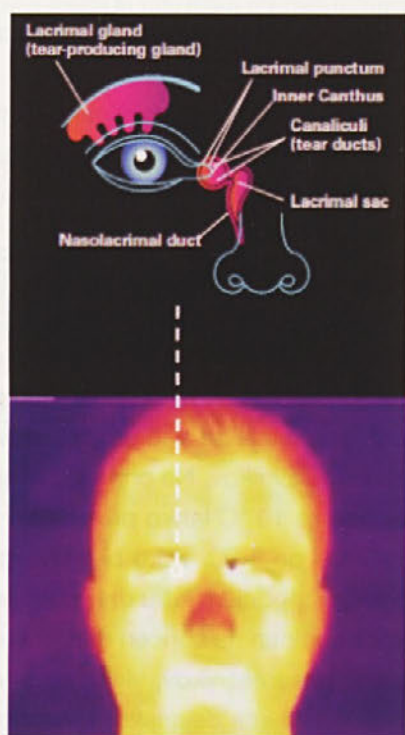
Slika 2: Primer idealnega poteka spremljanja telesne temperature zaposlenih ob vstopu z termovizijsko kamero

zahtevno oziroma bi zahtevalo vzpostavitev skoraj laboratorijskih pogojev, kjer je potreben daljši čas stabilizacije opreme in oseb.

Zato je merjenje absolutne telesne temperature ob množičnem prihodu na delo problematično z vidika primerne prostora in časa.

Presejalno merjenje z IR-kamero

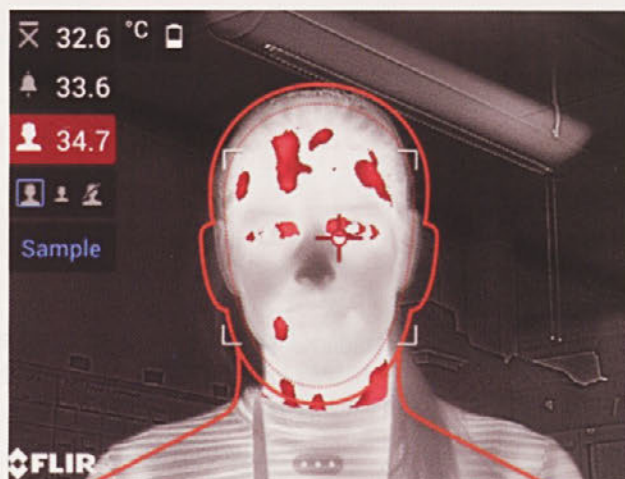
Z IR-kamero telesno temperaturo merimo v solznem kanalu. To mesto je najmanj izpostavljeno zunanjim vplivom, hkrati pa je blizu večjih žil in je najboljši pokazatelj telesne temperature. Pomembno je, da med meritvijo ne zakrivamo tega dela z očali, lasmi, kapami in podobnim.

Slika 3: Mesto merjenja temperature z IR-kamero

Zavedati se moramo tudi, da meritev temperature z IR-kamero pri očesu v nobenem primeru ni nevarna, saj kamera ne oddaja nikakršnega sevanja (UV, IR, laser, ...), ker bi to vplivalo na meritev.

Eden od načinov, da se izognemo napakam pri merjenju absolutne temperature kože, je izvajanje meritev relativne temperature po principu odstopanja od povprečja – presejalno merjenje. Ta metoda vključuje primerjavo posameznikove temperature kože s povprečno vzorčeno populacijo znanih meritev temperature zdravih oseb. Pri tej metodi je mejna temperatura postavljena glede na temperaturo populacije namesto na absolutni prag. Z nastavitvijo opo-

Slika 4: Samodejni presejalni način merjenja telesne temperature – EST

zorila glede na razliko od povprečja (recimo 1,8 °C) minimiziramo neželene učinke, ki jih prinese merjenje absolutne temperature. Obenem pa še vedno lahko lokaliziramo posameznike s povišano telesno temperaturo.

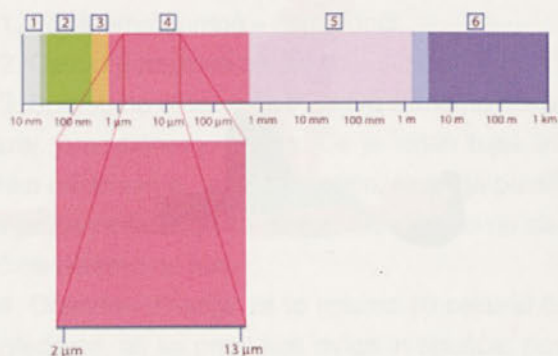
Kamera FLIR ima na voljo možnost za samodejno presejalno merjenje temperature kože, način Screen-EST (Elevated Skin Temperature). Ta možnost primerja posamezne meritve z vzorčenim povprečjem temperatur, ki se redno posodablja. Ko izmerjena temperatura preseže uporabniško določen prag, se na zaslonu območja povišane temperature na koži obarvajo rdeče in aktivira se opozorilo.

V primeru zaznanega odstopanja se posameznik obravnava individualno z merjenjem absolutne telesne temperature z odobrenim medicinskim termometrom (točnosti ranga 0,3 °C) in primernim časom stabilizacije na sobni temperaturi.

Princip delovanja IR-kamere

IR-kamera je pasiven optični inštrument, kar pomeni, da deluje enako kot fotoaparat, le v drugem območju valovnih dolžin elektromagnetnega valovanja.

IR-kamera izkorišča dejstvo, da vsako telo, ki je segreto nad temperaturo absolutne ničle (-273 °C), oddaja toplotno energijo. Del te energije oddaja v obliki infrardečega sevanja. IR-kamera zaznava sevanje v srednjem IR-pasu z valovno dolžino med 2-13 µm in ga s posebnim detektorjem t. i. nehlajenim bolometrom in lečo iz germanija zna pretvoriti v temperaturno sliko oziroma termogram glede na emisivnost materiala opazovanega objekta. Vsaka

Slika 5: Elektromagnetni spekter: (1) X-žarki, (2) UV-žarki, (3) vidna svetloba, (4) IR valovanje, (5) mikrovalovi, (6) radijski valovi

točka na tej sliki predstavlja vrednost izmerjene temperature v tej točki.

Emisivnost je zelo pomemben parameter za IR-kamero. Pove nam, kolikšen del energije je sposoben objekt sevati v obliki IR-valovanja v primerjavi z idealnim črnim telesom na isti temperaturi in valovni dolžini. Emisivnost ima lahko vrednost med 0 in 1.

Idealno črno telo lahko vso energijo sprejme in odda v obliki IR-sevanja, torej ima emisivnost enako 1. Višja kot je emisivnost, bolj natančno lahko merimo temperaturo objekta z IR-kamero. Emisivnost je odvisna od materiala samega in obdelave površine.

Emisivnost za kožo človeka ima vrednost med 0,97 in 0,98, kar je precej blizu črnemu telesu.

Umerjanje termometrov

Vsi termometri se s časom starajo. Spreminja se jim kazanje, zato moramo redno preverjati njihovo delovanje. Preverjanje se imenuje umerjanje ali

kalibracija in z njim določimo točnost termometra. Na primer, če uporabljamo termometer s točnostjo $\pm 1^\circ\text{C}$ in izmerimo 37°C , pomeni, da je prava vrednost nekje med 36°C in 38°C . Če uporabimo ta isti termometer za odločanje, kdo sme v stavbo in kdo ne, je pomembno zavedanje, kaj vse lahko vpliva na izmerjeno temperaturo. Zelo je pomembno, kje merimo temperaturo (v ušesu, pod pazduho, pod jezikom, na čelu itd.), s kakšnim termometrom merimo (tekočinskim, digitalnim, sevalnim) in ali termometer sploh znamo pravilno uporabljati (odčitavanje črtic na tekočinskih termometrih, prehitro odčitavanje digitalnih termometrov, nepravilno merjenje v ušesnem kanalu z ušesnim termometrom, merjenje potnega čela s sevalnim termometrom) [3].

Zato je za točne meritve potrebno dobro razumevanje merilne opreme oziroma obvladovanje celotnega merilnega postopka vključno z umerjanjem. Točen inštrument sam po sebi še ne zagotavlja točnega merjenja, še večji problem pa je netočen inštrument.

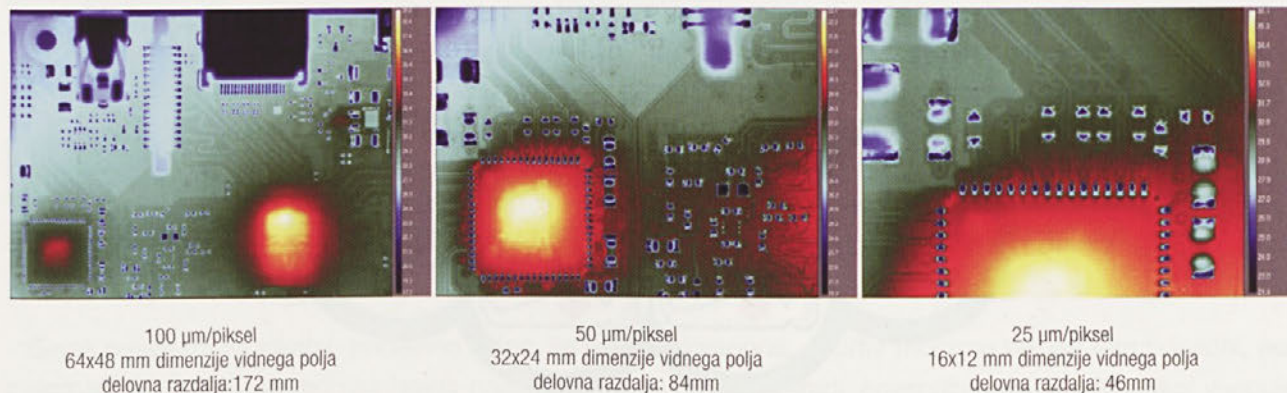
Zaključek

Merjenje temperature pri vstopu v podjetje je za marsikoga izmed nas postalo neprijeten del dnevne rutine. Čeprav imamo tak občutek, se moramo zavedati, da je poleg meritve temperature doma pred odhodom na delo to ukrep, ki skupaj z ostalimi bistveno pripomore k preprečevanju širjenja okužbe v podjetju.

Viri

- [1] Uporabniški priročnik FLIR Exx serija
- [2] Merjenje telesne temperature; Andrej Potočnik, Domel interno navodilo, Okt. 2020
- [3] <http://lmk.si/wp-content/uploads/2020/09/dopis-UL-FE-LMK-merjenje-tesne-temperature-1.pdf>

Primer uporabe kamere za raziskovalne namene z različnimi makro lečami

PRVA POMOČ – znamo pomagati?

Manca Zmrzlikar

Nudenje prve pomoči obolelemu oz. pomoči potrebnemu je najplemenitejše humano dejanje.

Veliko ljudi se ustraši ali misli, da nimajo dovolj znanja in izkušenj, da bi pristopili in pomagali oboleli osebi; zato je toliko bolj pomembno, da se o postopkih stalno ozavešča, motivira in spodbuja vse, naj se opogumijo in priskočijo na pomoč. Tematike s področja prve pomoči jeseni obeležujemo kar dvakrat. **Svetovni dan prve pomoči** praznujemo vsako 2. soboto v septembru, prvič so ga obeležili leta 2000, ko je 16 evropskih nacionalnih organizacij Rdečega križa dalo pobudo za tovrstno praznovanje. Poleg tega praznujemo 16. oktobra **Svetovni dan oživljanja - World Restart a Heart Day**. Pa vemo, kaj je prva pomoč in kako jo nuditi? V nadaljevanju si lahko preberete nekaj informacij, poudarek bo na temeljnih postopkih oživljanja.

Prva pomoč je neposredna in takojšnja zdravstvena oskrba poškodovanega, nenadno obolelega ali zastrupljenega na kraju dogodka, kar je državljanska in moralna dolžnost posameznika. Ob življenjsko ogrožajočih stanjih so ključni element mimoidoči, ki se odzovejo na pomoč. Življenjsko ogrožajoča stanja so: nezavest, zastoj dihanja in zastoj srca, hujše krvavitve, šok, nagle zastrupitve.

CILJ prve pomoči je ohraniti življenje naglo obo-

lelih/poškodovanih oziroma preprečiti poslabšanje stanja. Zelo pomembno je obveščanje nujne medicinske pomoči, torej klic na 112. Ko pokličemo na 112, naš klic sprejme dispečer v dispečerskem centru. **NIKOLI NE SMEMO** prekiniti zveze, dokler nam tega ne dovoli dispečer oziroma nam zveze ne prekine on! Jasno in razločno je potrebno podajati informacije in odgovoriti na morebitno zastavljena vprašanja. Sporočimo: kdo kliče, kaj se je zgodilo, kje je prišlo do nezgode (definiramo lokacijo, sporočimo če bo kdo čakal ob cesti, ...), število obolelih in njihovo stanje. Soočenje s takšno situacijo je lahko precej stresno, zato je zelo pomembno, da ostanemo čim bolj mirni. Tudi oboleli bi se ob vidnih znakih naše panike lahko počutil še bolj nelagodno.

Kako postopati?

- **POSKRBITI ZA LASTNO VARNOST!**
- Oglejte si situacijo in se odločite, kaj in kako boste delali.
- Najprej preverimo **OSNOVNE ŽIVLJENJSKE FUNKCIJE**: ali diha, preverimo pulz.
- Nudite pomoč.
- Klic na 112 v primeru življenjsko ogrožajočih stanj.

TPO = TEMELJNI POSTOPKI OŽIVLJANJA:

1. Pokličemo pomoč – mimoidoči.
2. Osebo položemo na hrbet.
3. Sprostimo dihalno pot – glavo zvrnemo nekoliko nazaj, privzdignemo brado. Če je viden tujek in ga lahko odstranimo, ga odstranimo, sicer ga pustimo, da ga ne potisnemo še globlje! Ne iščemo na slepo, nič ne delamo na silo.

4. Ocenitev dihanja: za to imamo 10 sekund časa – gledamo, ali se prsni koš dviga in spušča, poslušamo, ali slišimo dihanje, čutimo izdihan zrak na licu.

- Če oseba DIHA, jo namestimo v položaj za nezavestnega, pokličemo 112, spremljamo osebo do prihoda reševalcev.

- Če oseba NE DIHA, pošljemo po pomoč, pokličemo 112, pričnemo z oživljanjem – TPO v razmerju 30 : 2.

- **STISI PRSNEGA KOŠA (30 x):** izvajamo jih »s peto dlani«, komolci naj bodo iztegnjeni, roke pravokotno na telo poškodovanca, pritiskamo na sredino prsnega koša, 5-6 cm globoko (oziroma 1/3 višine prsnega koša). Oseba mora biti obvezno na ravni, trdi podlagi! Stise izvajamo s hitrostjo 100 stisov/minuto. V pomoč pri hitrosti stisov so nam lahko različne skladbe, npr. Goličica, Stayin' Alive, Shine Bright Like A Diamond. Izvedemo 30 stisov, nato sledijo vpihi.

- **VPIHI (2 x):** izvajamo jih lahko po principu »usta na usta« ali s pomočjo zaščitne folije za dajanje umetnega dihanja ki jo najdemo v omarici/ kovčku za prvo pomoč, ali CPR-maske. Če ne želimo

izvajati vpihov, NE PREKINJAMO stisov prsnega koša, konstantno jih izvajamo naprej (tudi ko presežemo 30).

- Če imamo možnost, uporabimo **AED = AVTOMATSKI EKSTERNI (=ZUNANJI) DEIFBRILATOR**. Vključimo ga z gumbom »ON OFF« in naprava nas vodi čez postopek. Na golo kožo namestimo elektrodi (na elektrodah je narisano, kam se nalepijo) in jih vključimo v AED. Naprava nas opozori, naj pokličemo 112, daje takt za stise prsnega koša in opomni, če jih izvajamo prehitro, prepočasi, premočno ali ne stiskamo dovolj; oceni, če je potreben šok. AED podaja informacije v slovenskem jeziku. **AED SE NAHAJA NA VSEH ŠTIRIH LOKACIJAH DOMELA.**

- Temeljne postopke oživljanja izvajamo do prihoda reševalcev oziroma dokler oseba ne pokaže vidnih znakov življenja.

POZOR! Zaradi tveganja okužbe s COVID-19 začasno ne izvajamo vpihov po principu »usta na usta«, kot tudi ne preverjamo dihanja s približevanjem svojega obraza k obrazu poškodovanca (z namenom, da bi čutili izdih na licu ali ga slišali). V tem obdobju le opazujemo, ali se prsni koš dviguje in spušča. Vedno je najpomembnejše, da poskrbimo za lastno varnost!!

ZDRAVA PREHRANA

Janja Kozjek

Prihajajo zimski meseci, ko moramo še posebej poskrbeti, da se zdravo prehranjujemo in s tem poskrbimo, da naš imunski sistem deluje na polno ter nas varuje pred boleznimi, za katere smo v zimskem času še bolj dovzetni. Zato se mi zdelo smiselno, da povzamem nekaj malega o prehrani, ker menim, da se velikokrat sprašujemo, kaj je zdrava prehrana in ali se prehranjujem zdravo. To je večno vprašanje, saj se tudi smernice prehranjevanja menjajo.

Sama prisegam na lokalno pridelano hrano, še raje z domačega vrta. Tudi morska hrana nam je vsem

dostopna, čeprav moramo biti pri tem previdni, ker tudi ta zaradi onesnaženosti morij lahko vsebuje

težke kovine. Ampak, če smo na to pozorni, lahko dobimo kvalitetne morske dobrote, čeprav včasih moramo za to odšteti nekaj več denarja.

Dostopno nam je tudi olivno olje, ki je še vedno kralj med olji in tudi najbolj zdravo.

Kaj pa je zdrava prehrana?

Tema, o kateri se vsako leto napiše nešteto knjig, ki na podlagi novih spoznanj spremenijo ali vsaj zatresejo naše prej znane resnice. To je hkrati najtežje vprašanje za vse, ki želimo spremeniti kvaliteto življenja na bolje.

Zakaj? Ker pogovor o hrani hitro postane osebna bitka. Kolikor je ljudi na svetu, toliko je prepričanj o tem, kaj in kako bi morali jesti, da bomo zdravo in dolgo živeli.

Naj na hitro izpostavimo nekaj dejstev, zakaj ni mogoče priporočiti le določenega hranila:

BELJAKOVINE

Visoko beljakovinske diete pospešujejo rast rakavih celic. Po drugi strani so beljakovine nujno potrebne za rast in obnovo mišic. Mišice so namreč tiste, ki imajo največjo porabo kalorij in s tem preprečujejo

nastanek debelosti ter z njo povezanih kroničnih bolezni. Esencialne aminokisline so nujne za naše preživetje in jih moramo vnašati s hrano.

MAŠČOBE

Dajejo največji občutek sitosti, so sestavni del vseh celičnih membran in živčnih vlaken ter nastopajo kot prekursorji vitamina D in so gradniki hormonov. Omogočajo absorpcijo, vezavo in skladiščenje lipidotopnih vitaminov (D,E,K,A). Ob prenizkem deležu maščob žensko telo izgubi menstruacijo. Po drugi strani vsebujejo največ kalorij, zato hitro presežete dnevne potrebe. Ob zaužitju obroka, bogatega z maščobami ali enostavnimi sladkorji, se poveča količina vnetja v telesu. To pomeni, da se je tvorilo več prostih radikalov, ki lahko poškodujejo celice.

OGLJIKOVI HIDRATI

So osnova naše prehranske piramide. Glukoza je osnovno gorivo vseh celic. Hkrati ravno sladkor v naši prehrani povzroča odvisnost, ki nas žene k slabim načinom prehranjevanja. Stalno povišane ravni krvnega sladkorja vodijo v debelost, periferno neodzivnost tkiv na inzulin in zato v sladkorno bolezen. Vse skupaj poveča tveganje za srčno-žilne zaplete.

ANTIOKSIDANTI

To so snovi, ki zmanjšajo škodo na celicah, ki nastane zaradi oksidativnega stresa in prostih radikalov. V našem telesu ves čas potekajo oksidacijske reakcije, s katerimi dobimo potrebne hranilne snovi in energijo. Ob tem kot stranski produkti nastajajo prosti radikali, ki lahko poškodujejo encime, beljakovinske molekule ali celice in povzročijo njihovo smrt. Nastanek prostih radikalov se poveča denimo ob obremenitvi, stresu, sevanju ali po zaužitju obroka z veliko maščobami. Iz okolja vstopajo v naše telo tudi z onesnaženo vodo in zrakom. Z dietetičnega vidika najpomembnejši antioksidanti so polifenoli, vitamini (C, A, E ...) in karotenoidi (beta karoten). Z zaviranjem oksidacije in nevtraliziranjem prostih radikalov antioksidanti preprečujejo kronične bolezni, staranje, nastanek kroničnih bolezni in raka. Najdemo jih v sadju in zelenjavi. Ampak ne v zelenjavi, ki je rasla v rastlinjakih brez sonca in v onesnaženi zemlji.

ZDRAV KROŽNIK

Vsaj polovico krožnika pri vsakem obroku naj napolni zelenjava. Sadje naj bo na jedilniku enkrat dnevno. Ne uživajmo koncentriranih stisnjenih sokov in večjih količin sladkega sadja, saj tako vnašamo manj vitaminov in vlaknin ter več kalorij. Če bo hrana manj predelana, bo vsebovala več kompleksnih ogljikovih hidratov, kar bo zagotovilo daljši občutek sitosti. Zavedati se je treba dejstva, da če uživamo predelano hrano, polno maščob, in jemo ribe dvakrat na teden, kljub temu ne bo zaželenega učinka z nobeno dieto. Še pomembnejše je spoznanje, da nobena od diet ne vodi v zdravje brez spremembe količine telesne aktivnosti. Gibanje je ključ do zdravja! Zelo verjetno je namreč, da je večina uspehov pri prehranskih študijah pravzaprav le posledica omejitve kalorij ter povečane količine telesne aktivnosti in ne toliko izbire hranil.

PRIPOROČLJIV SREDOZEMSKI NAČIN PREHRANJEVANJA

Sredozemski način prehranjevanja je izvedljiv tudi pri nas, saj imamo za to vse pogoje. Temelji pretežno na uživanju sadja in zelenjave skupaj z morskno hrano, ki je bogata z omega 3 maščobnimi kislinami. Omejen je vnos rdečega mesa, enostavnega sladkorja in nasičenih maščob. Priporočimo jo lahko zaradi številnih študij, ki so pokazale pozitivne učinke omega

3 maščobnih kislin na naše telo in zdravje. Te imajo močan protivnetni učinek, zmanjšajo verjetnost nastanka raka in lahko celo izboljšajo potek nekaterih avtoimunskih bolezni. Zaradi učinka redčenja krvi in znižanja celokupnega holesterola v krvi nas ščitijo pred možgansko kapjo in srčnim infarktom. Dodaten vnos omega 3 maščobnih kislin lahko izboljša kognitivne sposobnosti, zmanjša težave z učenjem (motnje pozornosti in ADHD) in upočasni pešanje spomina oziroma kognitivni upad pri alzheimerjevi demenci. Omega 3 maščobne kisline zmanjšujejo vnetje v steni prebavil in pozitivno vplivajo na sestavo naših črevesnih bakterij. Takšna prehrana zmanjšuje utrujenost, omili znake depresije in simptome predmenstrualnega sindroma. V času nosečnosti in dojenja zagotovijo primeren motorični razvoj ploda. Bogat izvor omega 3 maščobnih kislin so predvsem ribe, kot so plave ribe (sardela, tun, losos), ribje olje in mehkužci (kozice). Najdemo pa jih tudi v rastlinski hrani, kot so oreščki (mandlji, orehi, indijski oreščki), avokado, kokosovo olje, špinata, soja, semena oljne kadulje, laneno, konoplino in gorčično seme, morske alge. Današnja prehrana je bogata pretežno z omega 6 maščobnimi kislinami (ocvrta in pražena hrana, pripravljena s sončničnim oljem), ki so za nas škodljive. Prekomeren vnos drugih maščob namreč dodatno zmanjša absorpcijo omega 3 maščobnih kislin.

Še en razlog za sredozemsko dieto je vitamin D. Strokovnjaki so našli povezavo med debelostjo in nizko ravno tega vitamina. Videti je, da je nizka raven tega vitamina povezana z inzulinsko rezistenco, prenehanjem in kopičenjem telesne teže. Poleg zaviranja osteoporoze je zanimivo dejstvo, da dovolj visoka raven vitamina D deluje protivnetno, krepi imunski sistem, zmanjša stres, deluje protirakavo in antidepresivno. O tem sem pisala že v prejšnji številki.

LJUBEZEN DO TELESA GRE SKOZI ŽELODEC

V našem črevesju poteka več kot polovica vsega imunskega sistema, kot sem že pisala v prejšnjih številkah. Iz tega jasno sledi, da je uravnotežena črevesna flora ključ do dobrega zdravja. V postopku fermentacije se bakterije hranijo s škrobom in sladkorjem v hrani ter pri tem tvorijo mlečno kislino. Hrana postane na ta način obstojnejša, lažje prebavljiva ter bogatejša z omega 3 maščobnimi kislinami in raz-

ličnimi vrstami bakterij (probiotiki). Uživanje jogurta, kefirja, jabolčnega kisa, sirotke in vložene zelenjave ustvari prisotnost zdravih kislin in primeren pH za razrast probiotikov. Sprememba prehrane vpliva na sestavo črevesne flore. Ljudje, ki uživajo mastno in sladko hrano, imajo v črevesju prevladujoče druge bakterije kot tisti, ki uživajo več presne hrane. Če sta vitkost in zdravje posledica pravilne kolonizacije črevesja, lahko z uživanjem hrane naselite »boljše podnajemnike«. Znano je tudi, da se vsa zaščitna vloga hranil najbolje ohrani v taki obliki, kot obstaja v naravi.

EKOLOŠKO PRIDELANA HRANA

Ekološko pridelane rastline so vzgojene na zemlji, na kateri se vsaj tri leta ni uporabljalo prepovedanih snovi. Za obdelovanje zemlje se uporablja sistem kolobarjenja. Pri obvladovanju plevela in škodljivcev se uporabljajo le naravne snovi, brez obsevanj, blata iz čistilnih naprav ali uporabe surovega gnoja. Kadar je to mogoče, se uporabijo ekološka semena. Živila, vzgojena po ekološkem načrtu, se lahko prosto pase. Prepovedana je uporaba antibiotikov, rastnih hormonov, klavskih stranskih produktov in gensko spremenjenih organizmov (GSO). Delež beljakovin v ekološko pridelani hrani naj bi bil sicer manjši, vendar so te po sestavi kakovostnejše (več esencialnih aminokislin). Organsko pridelana rastlinska hrana vsebuje kar okoli 25 odstotkov več hranil, je bogatejša z vitaminom C in fitokemikalijami. Fitokemikalije so snovi, ki imajo antioksidativno oziroma protivnetno delovanje.

Ekološka hrana vsebuje manj nitratov in pesticidov. Nitrati se v telesu pretvarjajo v nitrozamine, ki pospešujejo nastanek raka. Organofosfati so najpogostejše uporabljena vrsta pesticidov, ki jih zaužijemo s hrano. Kopičijo se v našem telesu in povzročajo nevrološke težave (vrtočlavičice, glavoboli), slabosti, težave s hormonskim sistemom in raka (limfom, levkemija, rak na možganih). Čeprav se jim ne moremo popolnoma izogniti, lahko z uživanjem ekološke hrane že v 14 dneh pomembno znižamo njihovo raven v telesu.

Iz vsega navedenega je meni logično in smiselno, da je vir hrane lokalni, pridelan po principu brez kemije. Tudi domači vrt je zlata vreden in če le obstaja možnost, izkoristimo zemljo, saj nam bo hvaležno vračala s pridelki.

Poleg tega, kaj bomo zaužili, za zdravje storimo še naslednje (po dr. Ozu):

- Vsako jutro si obljubimo, da bomo tisti dan jedli zdravo.
- Ne podležimo stari rutini. Spremenimo nekatere navade. Na primer, ko nas »prime« za čips, sladkarijo ... , raje popijmo kozarec vode in pojejmo jabolko.
- Tolažbo za stres ne iščimo v hladilniku oz. v njem imejmo spravljene le zdrave prigrizke. Nezdrava hrana nas bo še prehitro zamikala, zato je nikar ne kupujmo.
- Jejmo večkrat na dan. Ob treh glavnih obrokih imejmo še dva manjša. Obroki naj bodo manjši in zdravi.
- Pospešimo metabolizem. To lahko naredimo na dva načina – pijmo dovolj tekočine in migajmo.
- Pojdimo vsak dan vsaj na sprehod, trikrat na teden pa še malo pospešimo ritem s tekom.
- Če pred obrokom popijemo dva kozarca vode, zaužijemo kar za 24 odstotkov manj kalorij.
- Zmanjšajmo porcije. Saj se nam ni treba odreči vsej hrani, ki jo imamo radi, lahko pa zmanjšamo obroke.
- Kdor je ljubitelj mesa, naj si ga privošči, a naj bo to majhen kos, mesu pa priložite veliko zdrave zelenjave.
- Zmanjšajmo stres. Stres je uničevalec zdravja, saj se kilogrami iz neznanega razloga kar lepijo na nas. Stres zmanjšujemo z gibanjem, posebno priporočljiva je joga. Vsak dan naredimo tudi nekaj lepega zase.
- Privoščimo si vsaj sedem ur kakovostnega spanca. Pomanjkanje spanca v telesu znižuje raven hormona leptina, kar povečuje tek.
- Ne odstopimo od cilja. To seveda ne pomeni, da ne smemo nikoli grešiti, tudi če en dan popolnoma 'zavozimo', ni še nič hudega. Naslednji dan se vrnimo na stare tirnice zdravega prehranjevanja. In seveda gibajmo se, če se nam ne ljubi veliko, se odpravimo vsaj na 15-minutni tek, pojdimo peš v trgovino, na kavo ... karkoli, samo malo migajmo.

Vem pa tudi, da če hočemo to res narediti, moramo sami sebe brniti v ...

Vir:
<https://www.doktor24.si/revija-doktor/zdravniki-pisejo/757-kaj-je-zdrava-prehrana>;
<https://aktivni.metropolitan.si/prehrana/diete/sredozemska-dieta/>

MICROSOFT TEAMS

Tadej Abina

Microsoft Teams je aplikacija na spletu, lokalno na računalniku in pa tudi v obliki mobilne aplikacije, ki nam omogoča sodelovanje znotraj oddelka ali poljubne skupine sodelavcev. Trenutno jo v Domelu s pridom uporablja že kar nekaj skupin, na voljo pa je vsem uporabnikom s svojim uporabniškim imenom.

V trenutnem stanju se orodje uporablja za dva namena: sodelovanje znotraj oddelka in sodelovanje na internih projektih. V manjši meri pa se uporablja tudi za sodelovanje z zunanjimi ponudniki.

Za kreiranje skupine v Microsoft Teams je odgovorna služba za informatiko. Znotraj določene skupine pa lahko skrbnik le-te ustvari poljubno število kanalov in na tem nivoju določa pravice dostopa do vsebin. Vsak kanal lahko predstavlja določeno temo ali del v nekem projektu/skupini.

Teams omogoča določeni skupini skupen kanal za pogovore, ki lahko bistveno pripomore k hitrosti komunikacije in zmanjšanju števila elektronskih sporočil. V klepet lahko dodate tudi datoteke, prevajate vnesen tekst, odgovarjate direktno na komentarje in še mnogo več.

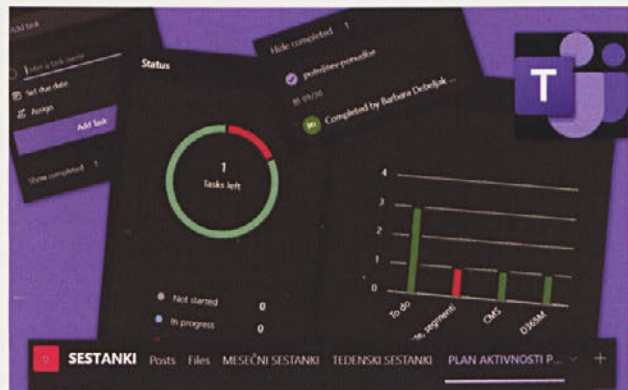
Orodje ponuja tudi močno funkcionalnost za delo z datotekami. Tako lahko poljubno uredimo hierarhijo naših skupnih datotek in na vsaki določamo pravice za branje in pisanje (to počne skrbnik ekipe). Vse datoteke tipa Microsoft Office (Word, Excel ...) lahko urejajo vsi člani ekipe tudi istočasno, direktno v okolju Teams in brez lokalno nameščenih programov. Istočasno je omogočen pregled nad vsemi spremembami (sledljivost). Znotraj same datoteke je možno tudi komentiranje in klepet v realnem času.

Verjetno je v tem času že marsikdo uporabljal Teams za srečanja/sestanke. Orodje omogoča tudi videokonference, snemanje sestankov, deljenje ekrana in še marsikaj.

Največja prednost, ki ji vidimo, pa tiči v prilagodljivosti orodja. Vsaka skupina si lahko svoje okolje prilagodi za svoj namen. Privzeto imamo na voljo zavihek za klepet, zavihek za 'wiki' (baza znanja) in zavihek za datoteke. Zavihke pa lahko poljubno tudi

dodajamo. Na voljo je recimo preprosto orodje za planiranje nalog (Planner), kjer lahko sebi ali sodelavcu dodelimo naloge, določimo datum izvedbe, prilagamo datoteke, ustvarimo preprosto 'to-do' listo ... Med bolj zaželenimi je tudi OneNote, ki je integriran v Teams in je primarno namenjen pisanju zapisnika sestanka, ponuja pa vse opcije kot namizno orodje, ki ga marsikdo v Domelu že s pridom uporablja. Kot zavihek v vaši skupini pa lahko dodate tudi Excel, PDF, Power BI, kopico zunanjih integriranih aplikacij ali pa kar poljubno spletno stran. Možnosti je veliko, tako da si lahko res vsaka skupina svoj prostor uredi za optimalno uporabo.

V primeru, da ste vi, vaš oddelek ali skupina sodelavcev zainteresirani za uporabo orodja Microsoft Teams, stopite v stik s službo za informatiko za predstavitev ali uporabo.

PRVA IZVEDBA

Start Young akademije ...

... ali kako smo pike na papirju povezali v zgodbo.

Rok Slokar

Ali res verjamemo, da »na mladih svet stoji«?

Raztreseni, težko učljivi, še težje vodljivi, arogantni, samosvoji, instagram generacija ... Koliko tega sem slišal na račun mladih. Pa tudi na svojega, če sem čisto iskren. Pod črto bi lahko rekli, na svet gledajo drugače. Pa je to narobe? Odvisno! Bolj je vprašanje, ali si drugačnosti želimo in ali jo znamo izkoristiti.

Moja zgodba se je začela že veliko pred tem, kot se je začela StartYoung akademija.

Pred leti sem bil prvič postavljen v vlogo voditi in vzgojiti tim ... Za začetek, tri nadobudne študente. Postavili naj bi Vision oddelek v podjetju. Z znanjem in zanosom, izkušnje bomo pa gradili na poti. Zanimivo, da je bil en prvih, ki nam je zaupal, prav Domel ... Izziv, ki nam ga je postavil, pa je bil na meji naših sposobnosti ... A bomo zmogli? Inovativni pristopi in predvsem pripravljenost reševati probleme, ki so se pojavljali na poti, skupaj z zaupanjem kupca v naš uspeh, je bil ključ do odličnega rezultata.

Voditi time je postal moj vrelec energije, voditi mlade pa še prav poseben izziv. Sprememba v njih, po tem, ko so skozi mentorstvo prišli, pa neprecenljiv rezultat.

Zametki akademije so se pojavili v mojem prejšnjem podjetju. S ciljem povezati se s srednjo tehnično šolo smo na noge postavili en tak strokovno – agilen projekt. Ali smo se ustavili pri tem? Ni-

kakor! Z ekipo smo kar tekmovali, kdo bo koga bolj spravil iz cone udobja (in prav verjetno je, da so oni zmagovalci tega dvoboja). Projekt je hitro prerasel svoje okvire in postal pravi pravcati interni startup. Ne samo tehnika, delali smo marketing, prodajo, PR, finance, vodenje projektov ... Skratka, malo podjetje v podjetju, ki je mladim kadrom odprlo oči v svet podjetništva ...

In kje je tu nastopil Domel?

Ko smo se začeli pogovarjati, kako pristopiti na drugačen način k reševanju novih izzivov, je prejšnja zgodba vsekakor imela velik vpliv na to, da smo zasnovali pilotni projekt StartYoung akademije. Domel mi je še enkrat več izkazal veliko zaupanje in verjel v to, da lahko skupaj naredimo nekaj res lepega.

Tako se je nekaj študentov prostovoljno prijavilo na Domelov Izziv. Nihče od nas ni prav zares vedel, kaj pričakovati od izziva, vse skupaj pa nas je gnala želja po nečem, kar bi preseglo klasične okove men-

toriranja in inoviranja. Izziv smo zastavili kot kombinacijo produktno razvojnega dela in razvoja podjetniške ideje s pomočjo zagonskih metod dela ... Pod črto, začeli smo graditi 2 interna startupa.

Rezultat?

No, najprej naj povem, da smo se veliko ukvarjali s trgom in ciljno publiko in občasno smo tehniko in risanje izdelkov dali malo na stran ... Ja, kar nekaj čemernih pogledov sem bil deležen zaradi tega ...

Vse z nekim namenom, bi lahko rekel. Motivacija, ki je v timu nastala kot posledica pozitivnih odzivov s trga, je bila namreč neprecenljiva za dvig samozaveesti in proaktivnosti pri reševanju problemov, ki so na poti nastajali. In ni jih bilo malo ...

Aha, rezultat!

Postavili smo tim, se naučili sodelovanja, se naučili agilnih pristopov, dvignili nivo odgovornosti, postali bolj odrasli, korajžno opravili tudi naloge, ki so nas »strašile«, naučili smo se plavati izven cone udobja, ugotovili, da je za izdelavo izdelka potrebno vedeti

Izjave:

Krištof Čufar: Na Izziv sem se prijavil z željo pridobitve novih znanj in boljšega razumevanja konstruiranja novih izdelkov. Med projektom sem pridobil pomembna znanja s področja ekipnega dela, hkrati pa sem se spoznal s pomembnostjo sodelovanja med ekipo in predvidenimi strankami. Na splošno gledano je bilo sodelovanje na tem projektu zame pomembna izkušnja, ki bi jo priporočil tudi študentom prihodnje leto.

Tom Frelih: Če je vaš cilj s čim manj dela narediti predmet Metodika konstruiranja, ste s prijavo na Izziv naredili korak stran od tega cilja.

Jure Bajt: Kaj mi je dalo največ dodane vrednosti? Delo izven balončka udobja :D

Miha Rejec: Domelov Izziv je bila super izkušnja, ki mi je spremenila pogled na proces reševanja problemov ter iskanja tržnih niš. Prihodnjim generacijam bi sodelovanje v projektu absolutno priporočil.

in videti ter razumeti veliko več kot samo njegove tehnične specifiike ... Ugotovili smo, da je kupec tisti, ki na koncu odloči, ali je izdelek dober, razumeli ter sprejeli smo vrednote in vizijo podjetja, naučili smo se slediti viziji in kljub temu delati samostojno ...

Aha, saj res, kaj smo naredili, vas zanima?

Izdelali smo prve prototipe izdelkov, ki bodo lahko s časom postali del Domelovega portfelja ... Več pa v slikah. Fantje so po svojih besedah dobili neprecenljivo izkušnjo. Pa mislim, da ne samo oni ...

Ko tako gledam za nazaj, hitro ugotovim, da se na videz naključni dogodki povezujejo v lepo zgodbo. Takih povezav se vnaprej ne da predvideti. Tako ne morem napovedati, kateri dogodki bodo StartYoung akademijo zaznamovali v prihodnje. Lahko pa rečem, da karkoli to bo, bo narejeno s ciljem dati mladim čim prej ključ v roke, da izkusijo, kaj pomeni, da na njih svet stoji.

Ali bodo zmogli? Prepričan sem, da so že danes to dokazali!

Janez Demšar: Najtežje mi je bilo čakati do razvoja prototipa. Razumem pa in se mi zdi povsem logično, da je bolj smiselno in pravilno najprej preveriti, kaj kupci želijo. Vendar vseeno ta nagon ostaja :)

Anže Kozjek: Ena izmed najpomembnejših stvari, ki sem se jih naučil, je to, da preden začneš izdelek razvijati in izdelovati, je potrebno preveriti, ali trg sploh obstaja.

Janez Rihtaršič: Podjetje je pridobilo dragoceno izkušnjo, na kakšen način lahko še bolje sodelujemo s svojimi bodočimi sodelavci že tekom študija. Prav tako smo naredili prvi konkretni korak predrazvoja potencialno tržno zanimivega izdelka.

POČITNIŠKE KAPACITETE

Aleksander Volf

Počitniške kapacitete so zagotovo eno od povsem koristnih orodij za motivacijo delavcev oziroma skrb za njihovo dobro počutje. Številna uspešna podjetja se rada pohvalijo s prostori in orodji, ki so namenjeni sproščanju delavcev, pa naj bo to prostor za namizni nogomet ali pa fitnes naprave. In prav istemu namenu služijo tudi počitniške kapacitete podjetja, s katerimi se zagotovo lahko pohvalimo pri nas.

V našem lastništvu je 13 počitniških kapacitet. To so počitniške prikolice, brunarici, mobilna hišica in apartmaji. Kapacitete se nahajajo tako pri nas v Sloveniji kot v tujini, na Hrvaškem. V Sloveniji se nahajajo v: Moravskih Toplicah - Terme 3000, Čatežu ob Savi - Terme Čatež, Podčetrtku - Terme Olimia, in Strunjanu. Na Hrvaškem pa se naše kapacitete nahajajo ob morskih krajih: v Poreču, na Krku - v Punatu, na Malem Lošinj, v Novigradu in v Barbarigi. Skrbništvo nad kapacitetami že vrsto let vodi svet delavcev, ki veliko truda vlaga v kvalitetne bivalne pogoje (vzdrževanje in opremljanje), v samo zasedenost in seveda posledično v stroškovno učinkovitost samih počitniških kapacitet.

Na letni ravni tako svet delavcev za svoje delavce objavi 5 razpisov prostih počitniških kapacitet skupine Domel za posamezna obdobja: ZIMSKE POČITNICE, PRVOMAJSKI PRAZNIKI, POLETJE, JESENSKE POČITNICE in BOŽIČNO-NOVOLETNI PRAZNIKI. Delavci lahko kandidirajo preko prijavnice na posamezen razpis, ki jo svet delavcev točkuye v skladu s Pravilnikom o urejanju zadev v zvezi z počitniškimi kapacitetami skupine Domel. Nato se

objavijo rezultati posameznega razpisa (delavec z x kadrovsko številko je pridobil na tej lokaciji sledeči termin). V obdobjih, ko ni razpisov, imamo le na lokacijah toplic (Terme 3000, Terme Čatež in Terme Olimia) oblikovane posebne terminske pakete:

PODALJŠANI VIKEND

petek-ponedeljek	cena/dan 43,00 €
------------------	------------------

SREDINA TEDNA

ponedeljek-petek	cena/dan 30,00 €
------------------	------------------

TEDENSKI PAKET

pon.-pon. ali petek-petek	cena/dan 35,00 €
---------------------------	------------------

Cena terminskega paketa vsebuje najem počitniške kapacitete z vključenimi 5 do 6 kopalnimi kartami z možnostjo uporabe savn.

Na drugih lokacijah, v kolikor je možnost koriščenja same kapacitete (odprtost samih kampov), nimamo oblikovanih terminskih paketov in lahko delavci na podlagi same razpoložljivosti kapacitete sami oblikuje dolžino paketa. Na teh lokacijah niso zajete

kopalne karte z možnostjo uporabe savn in je cena najema zgolj 20,00 €/dan.

Delavci imamo odlične plačilne pogoje, saj lahko strošek najema posamezne kapacitete poravnamo preko osebnega dohodka (plača) v več mesečnih obrokih.

Posamezni datumi, ko prične svet delavcev skozi tekoče leto sprejemati rezervacije terminov delavcev za nova obdobja, so:

- s 1. januarjem možne rezervacije do 31. septembra,
- s 1. aprilom možne rezervacije do 31. decembra oz. do obdobja razpisa – BOŽIČNO-NOVOLETNI PRAZNIKI,
- s 1. julijem možne rezervacije do 31. marca,
- s 1. oktobrom možne rezervacije do 30. junija oz. do obdobja razpisa – POLETJE.

Počitniške kapacitete so v osnovi namenjene le našim delavcem. V terminih med tednom, ko so naši delavci na delovnih mestih (paket SREDINA TEDNA: ponedeljek-petek), pa jih z veseljem oddajamo tudi našim upokojencem in izjemoma zunanjim interesantom. Glede na to, da naše kapacitete v 86,10-odstotnem deležu zasedajo naši zaposleni in 7,80-odstotnem upokojenci ter 6,10-odstotnem zunanjim (Letno poročilo o zasedenosti počitniških kapacitet za leto 2019), še ne razmišljamo, da bi imeli različne

cene najema kapacitete glede na status koristnika (delavec, upokojenec ali zunanj). Kot zanimivost - v letu 2019 je bilo izdanih kar 445 napotitev v naše počitniške kapacitete in se zaradi vse večjega povpraševanja z leti povečujejo.

Zanimanje v letošnjem letu tako ne odstopa od zanimanja v preteklih letih. Razpis POLETJE 2020 smo objavili že 12. 02. 2020, torej že pred razglasitvijo pandemije Covid-19. Med pandemijo pa so delavci v skladu s pravilnikom svoje pridobljene termine na lokacijah Hrvaške zamenjevali z lokacijami v Sloveniji. Tudi zaradi tega so bili vsi 3 apartmaji v Strunjanu polno zasedeni vse do 14. 09. 2020. Skozi celo poletje pa smo beležili zaradi negotove situacije na Hrvaškem odpovedi že pridobljenih terminov naših delavcev, na katere pa nismo imeli vpliva.

Veliko zanimanja delavcev je bilo tudi po morebitnem koriščenju turističnih bonov v naših kapacitetah. Turistične bone, ki nam jih je namenila država, pa delavci žal ne moremo koristiti za najem naših kapacitet, saj ne zadostimo pogojem zapisanih v interventnih zakonih (kot pravna oseba nismo namreč registrirani za opravljanje turistične dejavnosti).

Počitniške kapacitete s prihodki od prenočitev pri nas krijejo že dolgo svoj obstoj in kot take ne predstavljajo večjega stroška za samo podjetje.

Podjetje bo v skladu z dogovorom med svetom delavcev in upravo umestil v plan za leto 2021 nakup nove počitniške kapacitete.

Mali Lošinj

SHOWDOWN

Marko Čenčič

Obstaja veliko športov, ki jih ne poznamo, kaj šele da bi poznali vse vrhunske športnike, ki v teh športih nastopajo. Na svetu so športi, v katere se vlagajo ogromne gore denarja, se jih promovira in s tem povzroča nadvlado nad preostalimi manj »finančno zanimivimi« športi. Ker veliko premalo vemo o takšnih športih, sem se odločil, da enega od teh športov predstavim.

Showdown je šport slepih in slabovidnih, torej šport za ljudi s posebnimi potrebami. Če bi hoteli v enem stavku opisati ta šport, bi lahko rekli, da govorimo o namiznem tenisu za slepe in slabovidne.

Showdown igrata dva igralca. Igra se na pravokotni mizi, z goloma na vsakem koncu in s sredinsko tablo. Igra se z loparjema in žogico, v katero so vstavljeni koščki kovine, ki jo naredijo slišno. Cilj igre je udariti žogico na nasprotno stran mize, pod sredinsko tablo, v nasprotnikov gol, medtem ko poskuša nasprotnik to preprečiti.

Za lažjo predstavo si lahko ogledate film z naslovom See the invisible na povezavi <https://www.youtube.com/watch?v=-dc1dbmy98>, ki je bil narejen za namen svetovnega prvenstva v Showdownu leta 2019 v Olbiji (Sardinija).

Showdown je izumil Joe Lewis, popolnoma slepi Kanadčan, leta 1960. Šport se je prvič uradno predstavil leta 1980 in od takrat naprej govorijo o njem tudi v Evropi. Upa se, da bo showdown prvič kot uraden šport na paraolimpijskih igrah leta 2028 v Los Angelesu.

Pri nas se je showdown pričel vidnejše pojavljati

Top 12: Estonija, 2. 11. 2019. Foto: Marko Čenčič

v zgodnjih devetdesetih letih. Prve korake za promocijo tega športa so naredili: Zveza slepih in slabovidnih, medobčinska društva slepih in slabovidnih ter javna zavoda za slepo in slabovidno mladino. Državno prvenstvo v showdownu je prvič organizirala Zveza za šport invalidov Slovenije leta 2003. Od takrat dalje pa je Slovenija postala pomembna showdown velesila, ki se lahko pohvali z naslovom svetovnega prvaka posamezno, ekipno ter mnogimi drugimi odličnimi rezultati na vseh ravneh tekmovanja. Za vse to ima največ zaslug dolgoletni trener slovenske showdown reprezentance Gregor Habjan. S svojo showdown ekipo slepih in slabovidnih deklet in fantov, ki se vsako leto pomerijo med seboj na državnem prvenstvu, se je udeleževal raznih tekem in prvenstev v tujini.

Predstavil vam bom zadnje svetovno prvenstvo v Olbiji na Sardiniji v Italiji. Trener Gregor Habjan je na prvenstvo odpeljal ekipo, ki so jo sestavljali: Denis Repa, Miha Susman, Peter Zidar, Tanja Oranič in Sanja Kos. Sam sem z njimi odšel kot sodnik in spremljevalec.

Ekipo se je pripravljala na trojnih skupnih reprezentančnih pripravah, z udeležbo na dveh mednarodnih turnirjih in dveh dokaj močnih domačih turnirjih. Igralci se seveda pripravljajo tudi samostojno v domačih društvih, kjer nadgradijo dogovorjeno na pripravah. Vsekakor bi potrebovali več skupinskega dela, kar bi dodatno prispevalo k večji kvaliteti posameznikov in s tem še kot radi rečemo »piko na i«.

Na prvenstvo smo odpotovali tri dni pred uradnim pričetkom tekmovanja, z namenom, da si Sardinijo ogledamo tudi kot turisti. V treh dneh smo si pri-

Masua, Sardinija. Foto: Marko Čenčič

Slovenska ekipa showdowna v Cagliariju. Foto: Marko Čenčič

voščili plavanje v toplem Tirensko-Sredozemskem morju in prevozili kar nekaj kilometrov po zahodni obali Sardinije.

Ne vem, ali smo imeli srečo ali pa je to običajno septembrsko vreme v teh koncih, vendar lepše skoraj ne bi moglo biti.

Po treh dneh ogledov znamenitosti, lepot Sardinije, res čudovitih plaž smo se preselili na vzhodni del otoka, v glavno mesto Sardinije - Olbio, ki je gostilo svetovno prvenstvo v showdownu. Bivali smo v hotelu Geovillage sport&Wellness resort. Ta hotel oz.

Otvoritev svetovnega prvenstva 2019 v Olbii. Foto: Marko Čenčič

lahko bi mu rekli kar športno središče, uporabljajo domače in tudi tuje reprezentance za svoje priprave ali redne treninge, ker nudi resnično veliko vadbenih površin.

Na to svetovno prvenstvo so prišli najboljši igralci iz Evrope in Koreje, konkurenca je bila verjetno tokrat najmočnejša. Zato bi nam vsaka uvrstitev med prvih 18 v moški in prvih 12 v ženski konkurenci pomenila odlično uvrstitev.

Peter in Tanja sta se prebila do četrtfinala, kjer je Peter Zidar naletel na hudo motiviranega nasprotnika, ki ga je žal porazil. Peter je nato spet vse tekme zmagal in se prebil do končnega 9. mesta. Na celotnem turnirju je izgubil le eno tekmo, a žal najpomembnejšo. Tanja Oranič se je prebila do polfinala. V petem setu sta bili z Litvanko poravnani na 9 : 9 in je o zmagovalki odločal zadnji gol, ki ga je žal dosegla Tanjina nasprotnica. Na koncu je Tanja dosegla 4. mesto.

Na ekipnem tekmovanju je sodelovalo 9 reprezentanc. Fantje in dekleta so se uvrstila v polfinale, kjer so izgubili proti favorizirani ekipi Poljske in nato za 3. mesto uspeli premagati Fince. Poljaki so bili največje

Otvoritev svetovnega prvenstva 2019 v Olbii. Foto: Marko Čenčič

presenečenje prvenstva, saj so dosegli 1. mesto v ekipnem in v obeh posamičnih konkurencah.

Ob branju tega članka je verjetno večina od vas prvič slišala za šport showdown. A obstaja še mnogo športov, ki so nam neznani, predvsem športi za ljudi s posebnimi potrebami. Ti ljudje se morajo v svojem življenju za večino stvari veliko bolj potruditi. Pri svojem delu, pri svojih aktivnostih, njihovih športih in njihovih uspehih so večkrat spregledani. Zato bi si zaslužili malce več pozornosti.

Še več o tem športu pa si lahko ogledate na spletni strani: <https://www.showdown.si/>

WINDOWS BLIŽNJICE,

ki vam bodo olajšale delo

Roman Megušar

Posredno in neposredno sem od sodelavcev izvedel različna mnenja o padcu kulture komuniciranja znotraj našega podjetja. Le-to poteka ustno, preko telefonije (stacionarne in mobilne) in po elektronski pošti.

1. Virtualno namizje

Imate odprtih nešteto programov, zavihkov, na vašem računalniku pa je nastala prava zmešnjava. Ker niti sami ne veste, kaj imate sploh odprto, si zaželite čistega namizja, saj nujno potrebujete neko drugo aplikacijo. Minimiranje in zapiranje zavihkov vam vzame kar nekaj dragocenega časa, zato lahko preprosto ustvarite novo virtualno namizje, ki bo popolnoma brez odprtih aplikacij in zavihkov. Da ustvarite novo namizje, pritisnite spodnjo kombinacijo tipk.

 + CTRL + D

To pa ne pomeni, da se bo ob kreiranju novega virtualnega namizja izbrisalo tudi vaše "staro" namizje. Ko ustvarimo novo namizje, vsa preostala namizja še vedno ostanejo aktivna ter med njimi krmilimo s smernimi tipkami.

 + CTRL + → ALI + CTRL + ←

Ko navideznega namizja ne potrebujemo več, lahko tega enostavno izbrišemo, saj porablja dodatne računalniške resurse, ki jih sicer potrebujete na vašem primarnem namizju. Za zaprtje virtualnih namizij enostavno pritisnemo spodnje kontrolne tipke.

 + CTRL + F4

2. Hitra vrnitev na namizje

Še ena zelo priročna bližnjica v operacijskem sistemu Windows je hitra vrnitev na vaše namizje. Ponovno imate odprtih nešteto zavihkov in programov, ki jih ne želite zapirati enega po enega. S preprostim klikom dveh tipk na vaši tipkovnici lahko hkrati minimirate prav vse aplikacije in se na hitro pojavite nazaj na namizju.

 + M

3. Razdelitev namizja na dva dela

Če vaš monitor ne podpira tako imenovane Split Screen tehnologije, ki jo najdemo predvsem pri novjših zaslonih, je Windows priskrbel podobno funkcionalnost, ki nam omogoča, da naš ekran oziroma natančneje program razdelimo na polovico ekrana. Namesto da bi ročno zmanjševali okna in jih postavili na polovico zaslona, nam kombinacija tipk omogoča hitro razdelitev.

 + ← ALI + →

4. Preklapljanje med programi

Za preklapljanje oken med različnimi programi poznamo več bližnjic, ki se obnašajo zelo podobno. Še najbolj poznana je "Alt+Tab", ki nam omogoča hiter preklop med okni brez zamika. Vseeno pa sta tukaj še dve bližnjici, ki nam najprej pokažeta odprta okna in šele nato izberemo želeno okno.

 + TAB

CTRL + ALT + TAB

ALT + TAB

5. Zaključevanje procesov

Vsi vemo, kako je, ko nam kakšen program "zmrzne" oziroma preneha delovati. Ob tem nam lahko zmrzne tudi sam računalnik in kmalu lahko ostanemo brez vsega, ne da bi pred tem imeli možnost shranjevanja. Nikar ne poizkušajte s ponovnim zagonom računalnika, če niste preizkusili te metode ... Z

upraviteljem opravil lahko namreč zaključite proces programa, ki vam je ponagajal in vam posledično "zmrznil" vaš računalnik.

Z naslednjo kombinacijo tipk se vam bo odprl tako imenovani upravitelj opravil, kjer boste videli vse delujoče procese, ki se izvajajo na vašem računalniku.

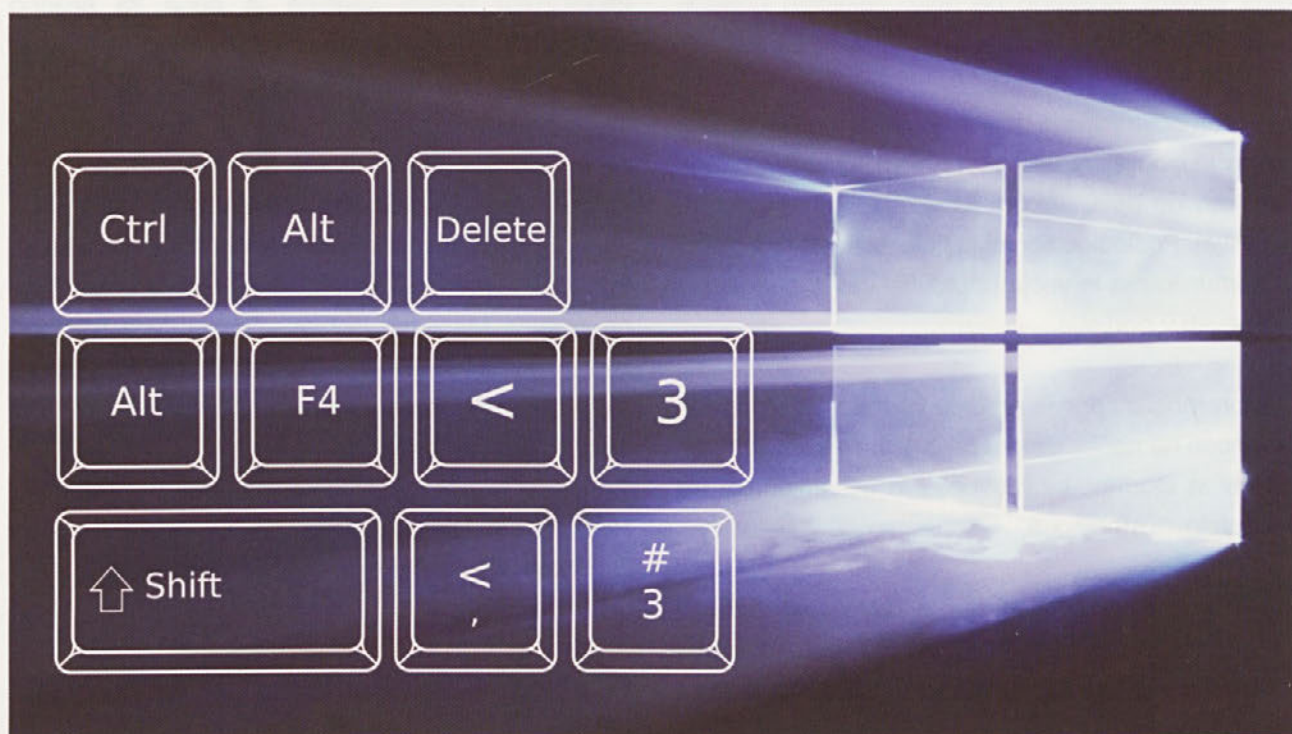
CTRL + SHIFT + ESC

6. Povečevalno steklo

Imate težave z branjem teksta, saj je ta premajhen? Windows ima namreč prednaloženo tudi povečevalno steklo, ki ga najdemo med orodji. A če ne veste točno, kje se ta nahaja, vam s preprosto kombinacijo tipk ta omogoča, da poljubno približate vašo sliko.

 IN TIPKA +/-

Vir: www.anni.si

PROMOCIJA ZDRAVJA

Aleksander Volf

Zdravje je osnova za dobro in uspešno življenje in delo – tako za delavca kot za podjetje. Zato je smotrno poskrbeti za ohranjanje in izboljševanje zdravja delavcev. Zdravi in zadovoljni delavci, ki delajo v varnem in spodbudnem delovnem okolju, so ustvarjalnejši in produktivnejši, redkeje odhajajo v bolniški stalež in redkeje zbolijo, organizaciji ostajajo zvesti, s svojim pozitivnim odnosom do dela in podjetja pa prispevajo tudi k njenemu boljšemu ugledu v javnosti. Vse to se odraža v številnih koristih za podjetje, tudi finančnih.

Kaj določa zakon?

Zakon o varnosti in zdravju pri delu (ZVZD-1, Ur.l.RS, št. 43/11; v nadaljevanju zakon) nalaga delodajalcem da morajo načrtovati in izvajati program promocije zdravja, da morajo zagotoviti potrebna sredstva in način spremljanja izvajanja le tega, kar pomeni, da morajo izvajati določene aktivnosti in ukrepe, da se ohranja in krepi telesno in duševno zdravje delavcev. Delodajalec mora tudi v izjavi o varnosti z oceno tveganja načrtovati promocijo zdravja na delovnem mestu.

Prednosti za podjetje so zlasti:

1. znižanje stroškov, povezanih z boleznimi in slabim počutjem delavcev (dolgoročno znižanje kazalnikov negativnega zdravja, kot so kazalniki bolniškega staleža, poškodb pri delu, poklicnih bolezni, invalidnosti),

2. promocija zdravja pri delu poveča motivacijo delavcev in izboljšuje delovno vzdušje (izboljšan odnos delavcev do dela, delovnega okolja, managementa, podjetja). Posledice so večja fleksibilnost, bolj odprta komunikacija in večja pripravljenost sodelovati in prispevati v podjetje,

3. promocija zdravja pri delu vodi do višje dodane vrednosti na način, da prispeva k večji kakovosti izdelkov in storitev, inovativnosti in ustvarjalnosti ter večji delovni storilnosti,

4. promocija zdravja pri delu je tudi dejavnik prestiža, saj prispeva k izboljšanju javne podobe podjetja (humanizacija dela in delovnega okolja, večja skrb za delavce in okolje).

Koristi promocije zdravja in dobrega počutja:

1. zmanjšanje stroškov bolniških odsotnosti,
2. zmanjšanje stroškov prezentizma,
3. večja produktivnost,
4. visoka donosnost oziroma ekonomičnost naložb,
5. izboljšanje zdravja in počutja delavcev.

Raziskave so pokazale, da vsak evro, namenjen promociji zdravja, prinaša donos v višini od 2,5 do 4,8 EUR v 3–5 letih zaradi manjših stroškov izostajanja od dela.

Vir: Klinični inštitut za medicino dela, prometa in športa na UKC Ljubljana (KIMDPŠ).

Tako je Enotni svet delavcev na 28. seji z dne 28.09.2020 potrdil vsebine in cene za sezono 2020/2021. Ponudniki so: Javni zavod Ratitovec, Liparius vadbeni center, Megacenter Kranj in Strazišče pri Kranju, Športno društvo Kwiht Železniki, As*fit Log nad Škofjo Loko, Symptom Gym Škofja Loka, Plavalni klub Železniki, Masaža in solna soba Jana Egart Železniki, Studio Petra Nartnik Žabnica in Škofja Loka, masažni studio AŽ Škofja Loka, Savna-wellnes Macesen Sorica, Preventivna terapevtska gimnastika - Valerija Pretnar Ramovš Železniki, skupinska rekreacija v telovadnici osnovne šole in v športni dvorani Železniki.

Podrobnosti so na voljo na Sharepointu, pod zavahkom Sveta delavcev - promocija zdravja.

PRIDRUŽI SE NAŠI EKIPI!

V skupino Domel vabimo nove sodelavke in sodelavce:

- za triizmensko delo v proizvodnji,
- CNC operaterje
- tehnične strokovnjake poklicne in srednje stopnje izobrazbe
strojne in elektro smeri ter mehatronike.

Več o razpisih najdete na spletni strani

<https://www.domel.com/sl/podjetje/zaposlitev/prosta-delovna-mesta>

Kandidate vabimo da prijave pošljete na

prosnje@domel.com

JAVNI ZAVOD RATITOVEC

Gregor Habjan

PLAVALNI BAZEN ŽELEZNIKI S SAVNAMI

Prenovljene savne so po koronaodmoru ponovno odprle svoja vrata

V začetku leta se je končala tretja faza prenove plavalnega bazena v Železnikih. Tokrat so bili na vrsti sanitarni prostori, tuširnice in savne. V prvem delu so bili prenovljeni sanitarni prostori in tuširnice, kar je bilo nujno za ponovno odprtje bazena. Prenova savn je trajala do konca meseca februarja 2020. Prenova se bo v prihodnjih letih morala še nadaljevati v načrtani smeri. V bazenskem prostoru je potrebno

prenoviti školjko in pa okoli školjke urediti sodobne prelivne robove, s kompenzacijskim bazenom, preko katerega bo krožila voda v sistemu. Nato pa bi bilo potrebno razmišljati o zadnji fazi prenove, dograditvi manjšega bazenčka, ki bi se odpiral iz kompleksa kot zunanji bazen ter bi poleti dodal veliko več svobode ter bi omogočal tudi manjšim otrokom učenje plavanja in dodatno ponudbo družinam.

V prenovljenem prostoru, kjer se sedaj nahajajo savne, so obiskovalcem na voljo tri različne savne. Tako kot prej je tudi sedaj na voljo finska savna, ki

sprejme do osem oseb, bio savno lahko naenkrat obišče šest oseb, medtem ko je infrardeča savna nekoliko bolj intimne narave, saj je namenjena le dvema osebam. Vse skupaj pa se povezuje tudi v predprostor in prostor, ki sta namenjena počitku in osvežitvi obiskovalcev.

Savne smo odprli začetek marca in so bile odprte vsega 10 dni, nato pa je vmes posegel virus COVID-19 in so se poleg bazenskih vrat zaprla tudi vrata savn. Sedaj sta tako bazen kot tudi savna ponovno na voljo obiskovalcem, vendar pod posebnimi pogoji. Bazen obratuje dokaj normalno, saj novim ukrepom zadostimo z zadostnim razmikom med obiskovalci, z nekaj več razkuževanja in čiščenja. Savne pa zahtevajo še več ukrepov in discipline, zato sta sicer na voljo le finska in infra rdeča, ki veljata za suhi savni. Bio savna ostaja še zaprta. Savne je za

ESCAPE-POBEG IZ MESTA ŽELEZNIKI

Nova avantura v Selški dolini, dve novi avanturi na Škofjeloškem

Javni zavod Ratitovec in Zadruga Lokatour iz Škofje Loke smo partnerji v projektu Igrifikacija starih mestnih jeder Škofje Loke in Železnikov. Projekt je sofinanciran iz sredstev Republike Slovenije in Evropske unije iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in smo ga začeli v lanskem letu. Cilj projekta je bil vzpostavitev novega inovativnega turističnega produkta.

Razvijali smo vsak svojo pot, ki temelji na principu »sob pobega«, »lova na zaklad« in »pripovedovanja zgodbe«. Obiskovalci bodo z aktivnim sodelovanjem, osebnim izkustvom in spoznavanjem doživeli in spoznali lokalno okolje na njim zanimivejši način. Z izdelavo teh dveh poti želimo povečati število obiskovalcev in oživiti kraj - predvsem stara mestna jedra.

V Javnem zavod Ratitovec smo pot postavljali po Železnikih, kjer smo znani po železarstvu in fužinarstvu, zato je tudi pot zasnovana na tej zgodbi. Udeleženci bodo na poti odkrivali skrivnosti fužinarjevega ingota, reševali naloge in s pravimi rešitvami prišli do končnega cilja in skrivnosti. Igro smo zasnovali tako, da v njej lahko sodeluje od 2 do 6 oseb, primerna je tako za podjetja, ki želijo v svojih zaposlenih spodbuditi timsko delo, kot za posameznike oz. organizirane samoiniciativne skupine in pa tudi za

enkrat možno koristiti le s predhodno rezervacijo, ki omogoča, da lahko zadostimo vsem ukrepom razkuževanja in prezračevanja pred prihodom naslednjih uporabnikov.

Cene vstopa, tako v bazen kot savno, zaenkrat ostajajo takšne, kot so bile, prav tako so v veljavi še stare vstopnice. Tudi sedaj je mogoče kupiti vstopnico samo za bazenski del, samo za savno in pa kombinacijo bazen in savna. Vstop v celoten kompleks je omogočen preko kartice s čipom, prav tako prehajanje iz savne v bazen in obratno. Pričakujemo pa, da se bodo z novim letom cene za bazen kakor tudi cene savn nekoliko povečale, saj se je tudi storitev dvignila na nekoliko višji nivo.

Vzemite si čas in obiščite prenovljene savne ter zaplavajte v sodobnem bazenu v Železnikih.

družine, ki so se v koronačasu najpogosteje podale na pot. Prav vsi, ki so šli na pot, so bili zadovoljni tako s potjo in nalogami kot tudi sami s seboj.

Zadruga Lokatour je pripravila pot po mestnem jedru Škofje Loke. Pot z naslovom Skrivnost Margaretinega prstana bo udeležence popeljala dobrega pol stoletja v preteklost in s pomočjo navodil in različnih nalog bodo morali obiskovalci najti Margaretin prstan. Tudi mi smo se že podali na to pot in lahko rečemo, da nas je prav tako navdušila.

Poti sta si med seboj zelo različni in seveda enaki v samem pomenu igre, zato vam priporočamo kar obe. Več o sami igri vam ne izdamo. Rezervacijo termina lahko opravite kar na spletni strani Javnega zavoda Ratitovec; pokukajte v okence Escape - Pobeg iz mesta Železniki - Skrivnosti fužinarjevega ingota.

NAMIG ZA VIKEND POTEPI

Pokljuška soteska

Barbara Debeljak

Pokljuška soteska je ena izmed najlepših sotesk Triglavskega narodnega parka. Polna je najrazličnejših kraških oblik, v njej najdemo naravne mostove, previsne stene, votline in tesne prehode med več desetmetrskimi stenami.

Dostopna je po cesti z Bleda, preko vasi Zgornje Gorje, v kateri opazimo smerokaz za Zgornjo Radovno oz. Mojstrano. Tu zavijemo desno in po nekaj metrih takoj levo. Nadaljujemo skozi mirno vasico Krnica do konca ceste, kjer je manjše parkirišče.

Lahka označena pot je dolga okrog dva kilometra. Na hitro in na kratko je njen ogled možen že v slabi uri, saj je do najožjega in najzanimivejšega dela z galerijami le dvajset minut hoje. Splača se izbrati tudi malo daljšo, a zelo lepo in zanimivo krožno pot.

Pot je kamnita in na določenih mestih spolzka,

zato je primerna obutev za udoben, predvsem pa varen korak več kot priporočljiva.

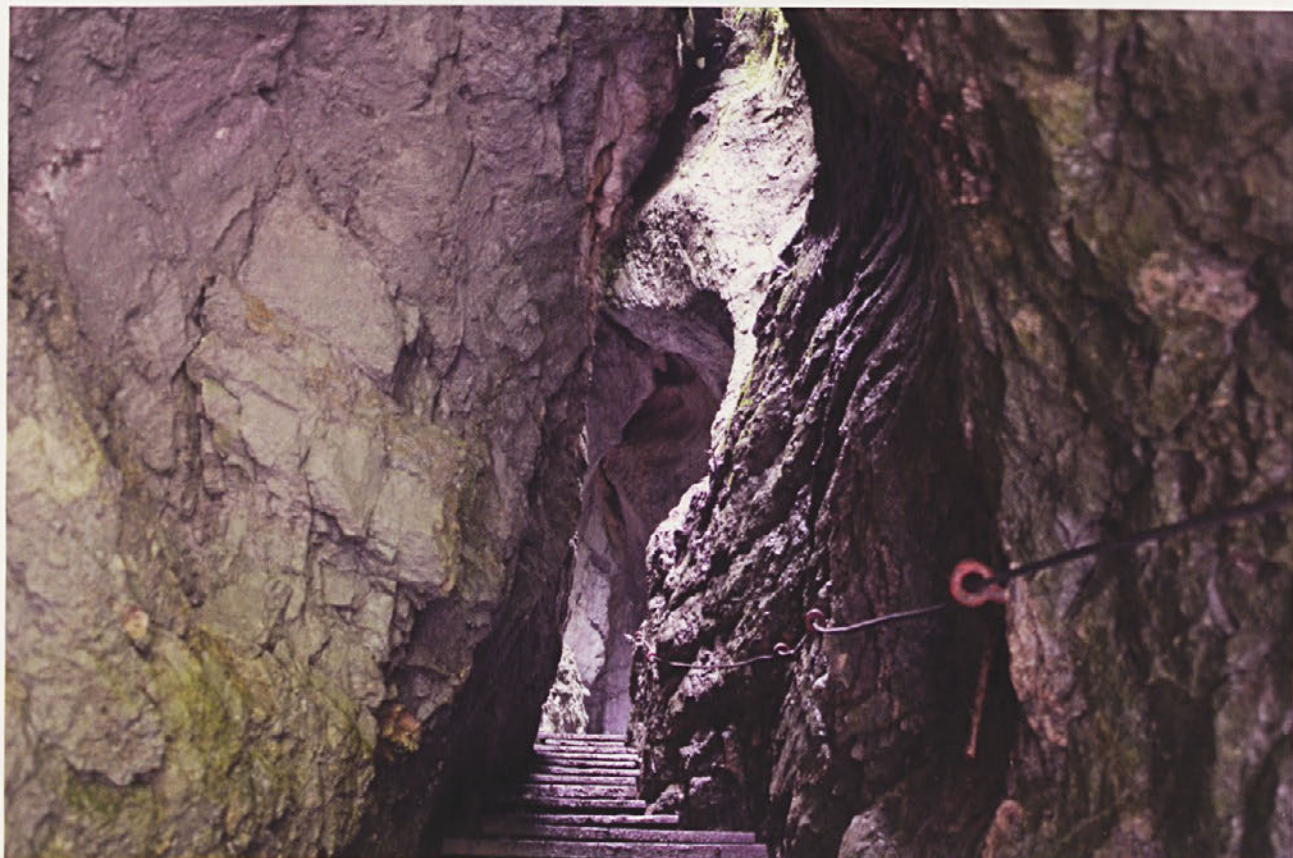
Po celotni Poključski soteski so na gosto posejane naravne znamenitosti. S parkirišča vodi steza skozi gozd in kmalu jo začnejo obdajati visoke strme stene. Strme, marsikje celo previsne stene so visoke do 50 m, v spodnjem delu celo 150 m. V najožjih delih so narazen le par metrov, na več mestih pa se skoraj stikajo. Ponekod se pojavljajo ogromni stebri in pomoli. Na prvem razcepu lahko pokukamo levo v Slepo dolino, kjer nas ob večjem deževju prese-

neti skriti slap. Sicer nadaljujemo naravnost navzgor in pridemo do označenega razpotja, ki v levo smer označuje Galerije, v desno pa Pokljuško luknjo.

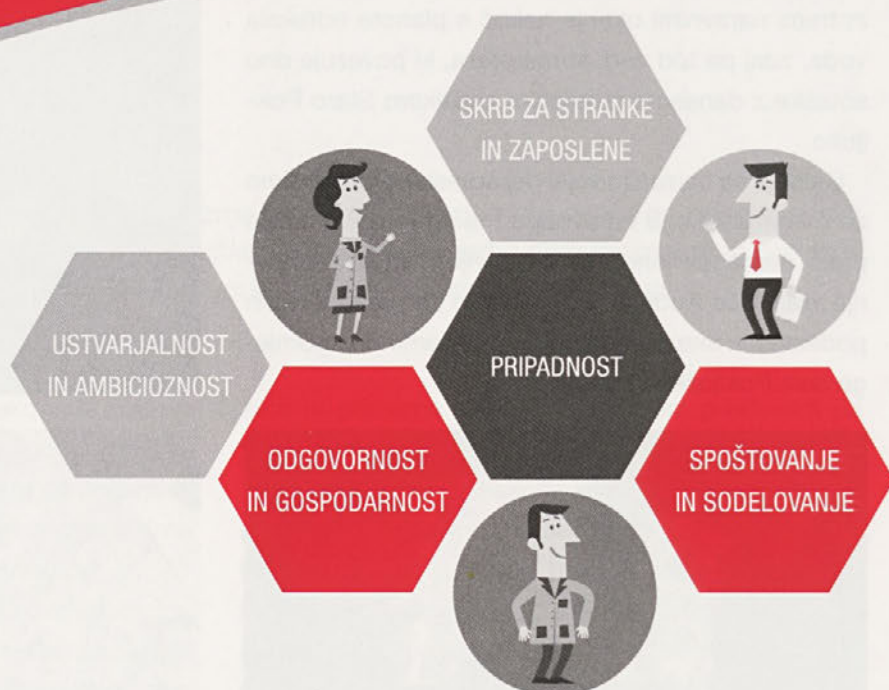
Pokljuška luknja je velika skalna votlina z udrtim stropom. Skozi jamsko dvorano z dvema vhodoma in tremi naravnimi okni je nekoč s planote odtekala voda, zdaj pa tod vodi strma steza, ki povezuje dno soteske z danes nenaseljenim zaselkom Staro Pokljuko.

Galerije so najzanimivejši del soteske. Sprehodimo se mimo visokega naravnega mostu in pridemo do preko stene speljane lesene galeriji, imenovane galerija kraljeviča Andreja. Povzpne se preko lesenih podestov in skozi tesen prehod pridemo do zgornjega dela Pokljuške soteske.

*Skupaj zmoremo,
ostanimo zdravi!*

DOMEL

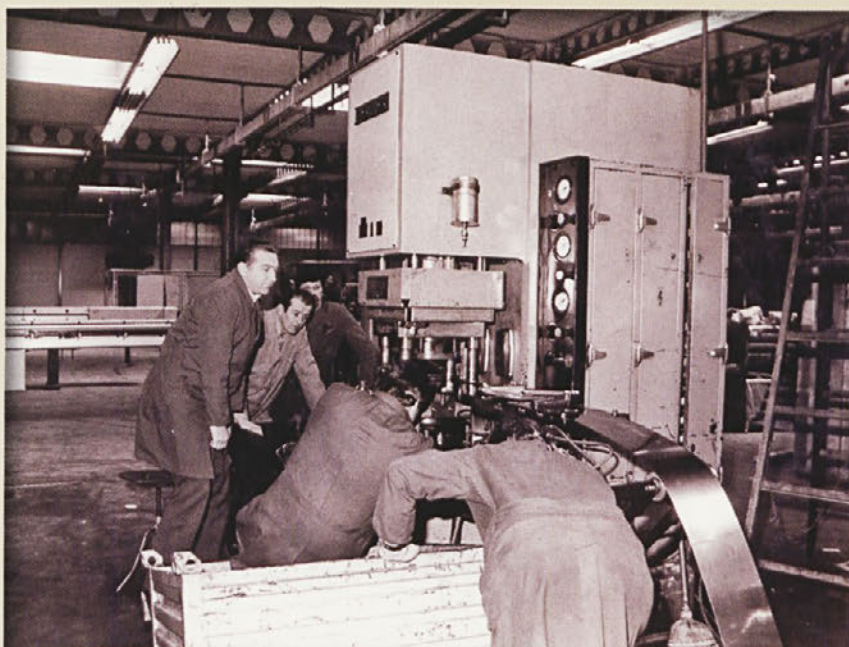

V skupini Domel živimo vrednote zapisane v poslanstvu. Zavedamo se, da je v teh trenutkih še kako pomembna skrb za zdravje zaposlenih in njihovih družin.

- Redno umivanje rok z milom ali uporaba razkužil
- Kihanje in kašljanje v zgornji del rokava oz. v papirnat robček, ki ga po uporabi odvrzite v koš
- Izogibanje dotikanja oči, nosu in ust
- Redno zračenje prostorov
- Redno čiščenje in razkuževanje površin, ki se jih pogosto dotikamo
- Ostanite doma, če ste bolni

BILO JE NEKOČ ...

Skupinski pristop do odprave napake.

DOMEL

Domel, proizvodnja elektromotorjev in gospodinskih aparatov Železniki, d.o.o., Otoki 21, 4228 Železniki, Slovenija

tel.: +386 4 51 17 100, fax: +386 4 51 17 106, info@domel.com; www.domel.com

MOZAIK - brezplačno glasilo podjetja Domel, d.o.o.; naslov uredništva: Glasilo Mozaik - Domel, Otoki 21, 4228 Železniki

tel.: 04 51 17 173, fax: 04 51 17 106, e-mail: ales.markelj@domel.com.

Odgovorni urednik: Aleš Markelj

Glavna urednica: Romana Lotrič

Člani odbora: Tadeja Bergant, Barbara Debeljak, Nataša Dolenc, Nina Drol, Anita Habjan, Danica Jelenc, Janja Kozjek, Aleksander Volf, Roman Megušar, Andreja Thaler;

Foto: Barbara Debeljak, Anita Habjan, Robi Mesec, Vili Logonder, Romana Lotrič, Andreja Thaler, Dejan Kaltak, Nika Klavara, Matevž Mali, Kristjan Kostelec,

Janez Rihtaršič, arhiv Jaka Gortnar GRS Škofja Loka, Arhiv Meri in Stane Zgaga, Oscar & Associates Orders, arhiv Domel

Grafično oblikovanje: Nina Drol s.p.

Lektorica: Majda Tolar

Tisk: Tiskarna GTO Košir; leto 2020, številka 3; letnik 40, Izvodov: 1850

Stališča avtorjev ne odražajo nujno stališč uredništva.

DOMEL

OKTOBER 2020

MESEC

INOVATIVNOSTI

Domelov veliki cilj do leta 2025 je

BRUTO DODANA VREDNOST 60.000€ NA ZAPOSLENEGA

Opazujemo in spremljamo delovne procese,

prepoznavamo težave ali priložnosti,

ter razmišljamo o izboljšanju.

Idejo, pobudo ali predlog rešitve zapišemo v sistem

SORA

Da bomo veliki cilj do leta 2025 dosegli, je ključna tudi naša

USTVARJALNOST, zato je naš cilj

1 PREDLOG NA ZAPOSLENEGA NA LETO:

Dodatne informacije ali pomoč ob vpisu: Martin Pintar, tel. 04 51 17 116.

Predsednik uprave Domel Holding, d.d.
mag. Matjaž Čemažar

GOSPODARNOST

TALENT

DELO

ideja

rešite

znanje

pripadnost

sodelovanje

POIZKUS

ODGOVORNOST

DELO ustvarjalnost

NAVDIH AMBICIOZNOST

SUPEREGO

SKRB

spoštovanje

um